

PICTURĂ

ÎNVAȚĂ SĂ PICTEZI ȘI DESCOPERĂ ARTISTUL DIN TINE

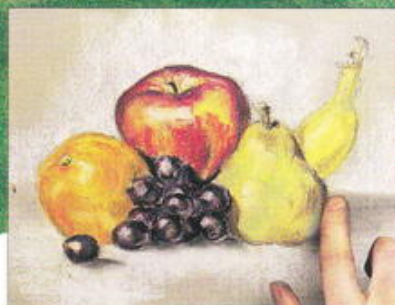
1

Avertisment! Acesta nu este un produs destinat copiilor sub 15 ani și nu este o jucărie. Produsul poate conține piese mici, care pot fi ușor înghițite. În caz de înghițire a produsului, coreți de urgență stăruind medicului. Pungile de plastic pot fi periculoase. Pentru a evita riscul sufocării sau strangulării, nu lăsați învelșul de plastic al jucării la îndemâna copilului.

TEHNICI

Un peisaj câmpenesc
în acuarelă

SUBIECTE

Natură moartă
cu fructe

INSTRUMENTE

O pensulă nr. 6, acuarele și coli,
ca să poți începe

CURS DE

PICTURĂ

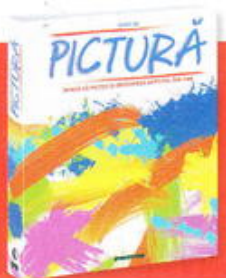
ÎNVAȚĂ SĂ PICTEZI ȘI DESCOPERĂ ARTISTUL DIN TINE

Un curs complet de desen, pictură și alte tehnici artistice ilustrate pas cu pas, într-o serie de lecții simple și clare. Un ghid practic foarte accesibil, care te va ajuta să creezi adevărate opere de artă.

BIBLIORAFURI

Nu ratați bibliorafurile speciale, în care puteți colecționa seria **CURS DE PICTURĂ!** Bibliorafurile sunt disponibile la chioșcurile de ziare, la prețul de **9,99 LEI**. De Agostini va anunța datele de publicare a bibliorafurilor în seria de reviste. Veți primi primul biblioraf gratuit, împreună cu **numărul 2** al revistei.

Vizitați site-ul nostru la adresa
www.deagostini.ro e-mail: info@deagostini.ro

Nr. 1

Apariție bilunară

EDITURA: De AGOSTINI HELLAS SRL

ADRESĂ: Vouliagmenis 44-46, 166 73 Atena

EDITOR: Petros Kapnistos

MANAGER ECONOMIC: Fotis Fotiou

MANAGER DE REDACȚIE ȘI PRODUCȚIE: Virginia Koutroubas

BUSINESS DEVELOPMENT MANAGER: Dimitris Pasakalidis

GROUP PRODUCT MANAGER: Meropi Papadaki

COORDONATORI DE PRODUCȚIE: Carolina Poulidou, Sia Kotoupa, Theodoros Prokakos

SENIOR EDITOR: Tania Skandalaki

JUNIOR COORDINATING EDITOR BALKANI: Maria Papadimitriou

MANAGER DISTRIBUȚIE: Evi Boza

CONTROLLER DISTRIBUȚIE: Yiannis Vougioukas

COORDONATOR LOGISTICĂ ȘI OPERAȚIUNI: Antonis Lioumis

© 1999-2009 De Agostini UK Limited

© 2011 De Agostini Hellas pentru ediția în limba română.

FOTOGRAFII: BKG/Solomon R. Guggenheim Museum, New York: 19; Bridgeman Art Library/ Christie's London: 18; National Gallery, London: 9; Peter Willi: 20; Image Bank: 22; Stockmarket: 6.

ADAPTARE PENTRU LIMBA ROMÂNĂ: MEDIA SERVICE ZAWADA SRL

CONSULTANT: Fabiana Dima

DTP: RAY

TIPĂRIRE ȘI LEGARE: G. Canale & C.

DIRECTOR TIPOGRAFIE: Giuseppe Canale

IMPORTATOR-DISTRIBUITOR: Media Service Zawada SRL

ADRESĂ: Str. Louis Pasteur, nr. 38, et. 1, sect. 5, București, România

COUNTRY MANAGER: Mariana Mihăilțan

MARKETING MANAGER: Adina Bojică

REDACTOR: Alexandra Reocov

DISTRIBUTION MANAGER: Dan Iordache

ISSN: 1792-1856

PREȚUL PUBLICAȚIEI

Prețul primului număr: 5,99 LEI

Prețul începând cu al doilea număr: 11,99 LEI

Editorul își rezervă dreptul de a modifica frecvența acestei publicații.

Pentru o mai bună deservire solicitați întotdeauna publicația de la același punct de vânzare și informați vânzătorul asupra intenției de a cumpăra și aparițiile următoare.

Pentru orice informație, lămurire sau comenzi de produse De Agostini, sunați-ne la tel.

România: (021) 40 10 888

Moldova: (022) 93 07 42

Pe lângă prețul revistelor comandate va trebui să achitați ramburs și contravaloarea taxelor poștale.

ORAR DE SERVICIU Luni-Vineri: 10:00-18:00

Produs pentru uz tehnic. Avertisment! Acesta nu este un produs destinat copiilor sub 15 ani și nu este o jucărie. Produsul poate conține piese mici, care pot fi ușor înghițite. În caz de înghițire a produsului, cereți de urgență sfatul medicului. Produsul poate conține piese ascuțite care pot provoca leziuni. Pentru folosirea acvarelelor, amestecați cu apă. Produsul poate conține sulfat. În contact cu acidul, pot fi emise gaze toxice. Produsul sau părți ale acestuia pot produce leziuni, mai ales în caz de spargere sau rupere. Pungile din plastic pot fi periculoase. Pentru a evita riscul sufocării sau strangulării, nu lăsați ambalajul din plastic la îndemâna copiilor. Păstrați recomandările și rețetiți-le ori de câte ori este nevoie. Produs în China.

E ușor să desenezi!

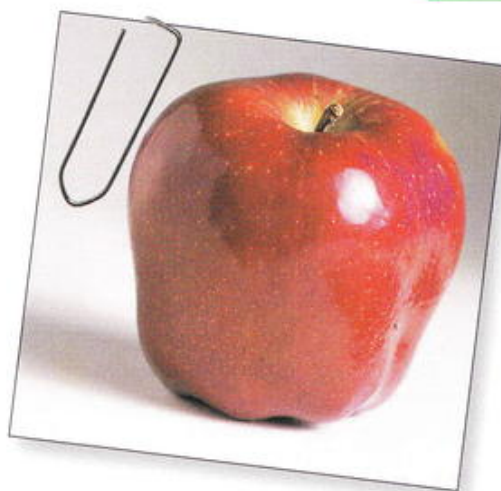
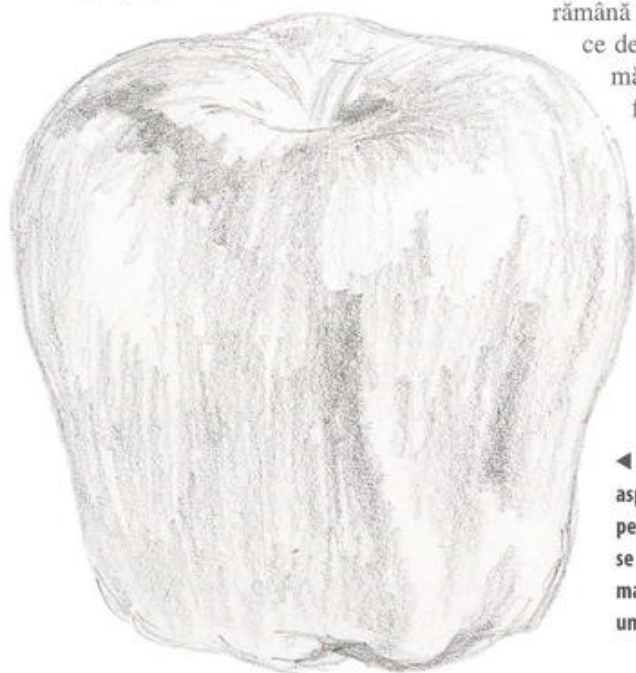
Desenul chiar nu e așa de dificil cum pare. Hai să ne convingem, schițând un măr.

De câte ori ai auzit replica: „Nu știu să desenez”? Cu siguranță, de zeci de ori. De fapt, cu toții putem învăța să desenăm, dacă dedicăm puțin timp învățării regulilor de bază. Până la urmă, artist nu te naști, ci devii.

Cum reprezinți un obiect tridimensional

A desena corect înseamnă a reproduce o imagine tridimensională pe un suport bidimensional. Poți face asta studiind cu atenție cum cad luminile și umbrele asupra obiectului pe care vrei să-l redai, creând apoi iluzia celor trei dimensiuni, prin folosirea unor tonuri de creion mai închise sau mai deschise.

Ca regulă generală, atunci când desenezi un contur, trebuie să ții creionul ca și cum ai scrie. Trasează mai multe linii scurte, mai degrabă decât o linie continuă, și nu apăsă prea tare: dacă greșești, vei putea

◀ Pune mărul pe o suprafață plană, ca să-i poți studia mai bine forma. Luminează-l dintr-o parte cu o lampă, pentru a obține o umbră bine definită.

MATERIALE

O foaie albă de hârtie

Un creion 2B (creioanele de tipul H sunt prea dure pentru buna realizare a clarobscurului)

O gumă de șters

O ascuțitoare

corecta desenul folosind guma. Când redai umbrele, trebuie să ții creionul cât mai delicat și să folosești partea plată a minei – astfel, poți obține tonuri mai închise.

Studiază modelul

Unul dintre secretele desenului reușit constă în observarea atentă a modelului. Studiază conturul și liniile curbe, dar și jocul de lumini de pe suprafața acestuia. În plus, nu uita! Privirea trebuie să rămână fixată asupra obiectului, în timp ce desenezi. Nu are importanță dacă mărul nu va ieși exact cum e cel din figura alăturată: interpretarea ta e cea care contează.

Pentru a desena mărul, luminează-l dintr-o parte cu o lampă, astfel încât pe suprafața lui să apară și umbre. Gata, acum poți începe!

◀ Când desenezi, trebuie să recrezi aspectul, forma și volumul obiectului, pe o suprafață plană. Efectul tridimensional se poate obține prin clarobscur – crearea mai multor tonuri diferite de lumini și umbre.

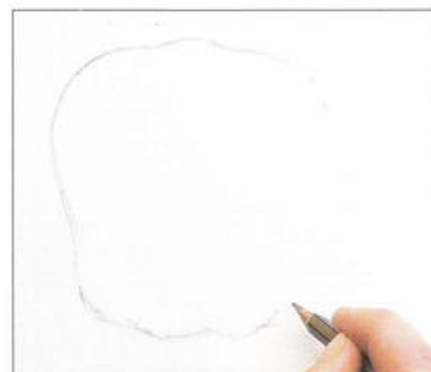
CUM SE DESENEAZĂ UN MĂR

Acest exercițiu se compune din două părți. În prima parte, vom desena conturul (nu uita să privești mereu mărul, în timp ce desenezi). În partea a doua, vom trece la clarobscur.

1 ▲ Începe de la contur

Examinează cu atenție mărul și identifică toate liniile care formează conturul. Când începi să desenezi forma, trasează o serie de linii scurte, nu foarte pronunțate, mai degrabă decât o singură linie continuă. Începe din partea dreaptă, de sus, și continuă în sensul invers acelor de ceasornic.

2 ▲ Continuă trasarea conturului

Desenează partea de jos a conturului. Ai grijă să redai toate protuberanțele din partea inferioară.

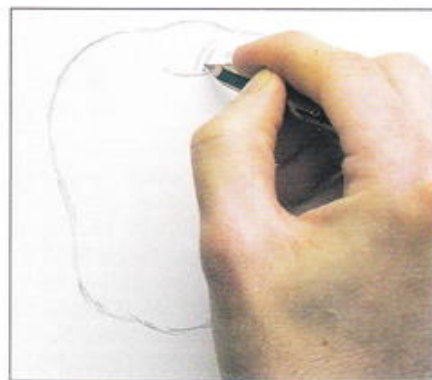
ESTOMPAREA TONURILOR

Când lucrezi în clarobscur, se poate întâmpla ca, în timp ce schițezi umbrele în aceeași direcție, să se formeze tonuri compacte și opace. Dacă acest lucru se întâmplă, poți îndulci liniile foarte marcate trecându-ți ușor vârful degetelor peste foaie, cu mișcări circulare. Astfel, tonul va fi estompat. Nu uita să-ți ștergi apoi degetele, pentru a nu lăsa amprente pe foaie.

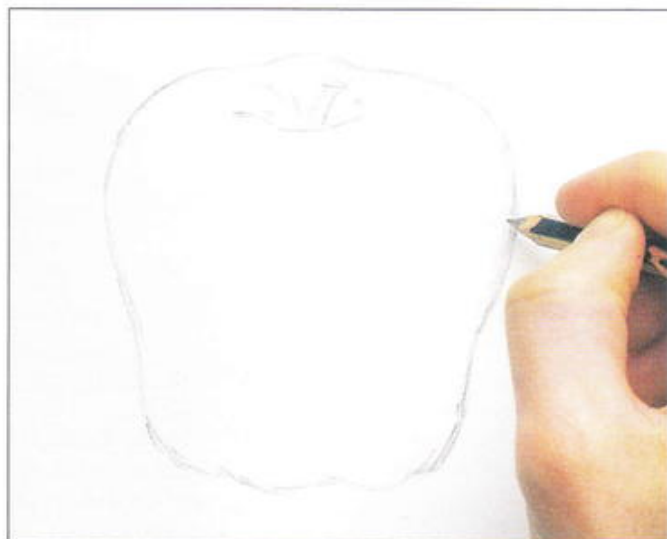
3 ▶ Adaugă codița

Schițează codița mărului, împreună cu mica ei adâncitură. Pe aceasta din urmă, desenează-o adăugând o linie curbă orientată în sus, la baza codiței.

4 ▶ Definitivează conturul

Adaugă două linii înclinate, ca în figura din dreapta, pentru a scoate în evidență felul în care codița este prinsă de măr, făcând o mică adâncitură. Apoi definitivează conturul, închizând linia exterioară.

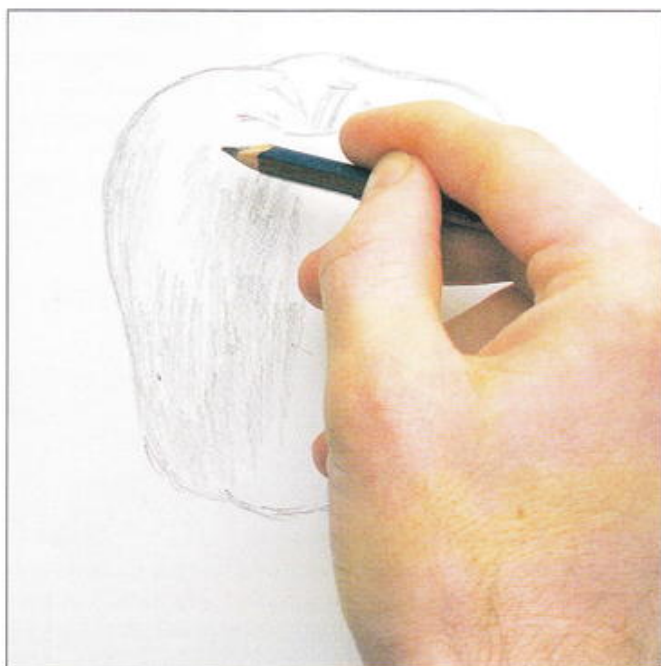

CUM SE DEFINIȚEȘTE FIGURA PRIN CLAROBSCUR

Odată ce ai desăvârșit conturul, poți trece la umbre, pentru a crea iluzia de imagine tridimensională. Acest efect se obține prin adăugarea unor hașuri nuanțate – a unor tonuri mai închise acolo unde coaja mărului este umbrită – și lăsarea unor spații albe pentru porțiunile mai luminoase, unde lumina atinge direct fructul.

5 ▶ Adaugă nuanțe mai închise, pentru umbre

Începe să închiți partea din stânga, folosind partea plată a minei. Trasează linii ușoare, dar suficient de lungi, care urmăresc forma mărului. Lasă albe zonele unde lumina cade direct pe suprafața fructului.

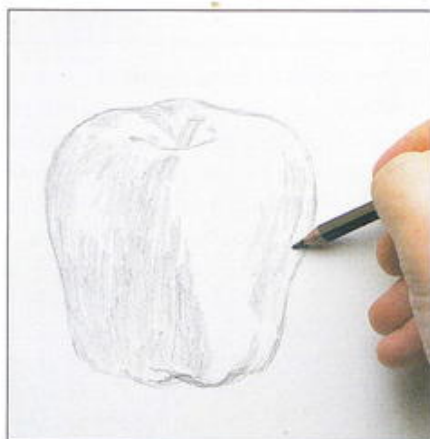
6 ▲ Finisează partea de sus a mărului

Umbrește ușor partea din stânga, sus, având grijă ca direcția hașurilor tale să urmeze forma și conturul mărului.

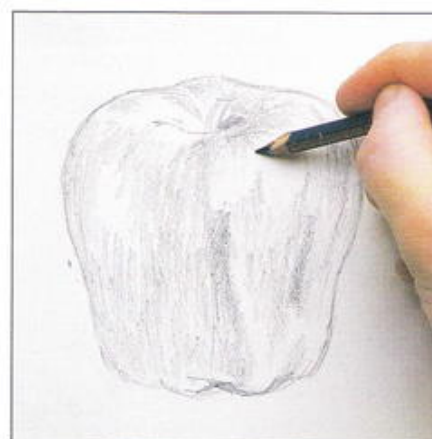
7 ▶ Lucrează la partea dreaptă

Ocupă-te de partea dreaptă, adăugând hașuri cu partea plată a minei creionului. Trasează hașuri mai închise în partea de jos a mărului, pentru a o defini mai bine.

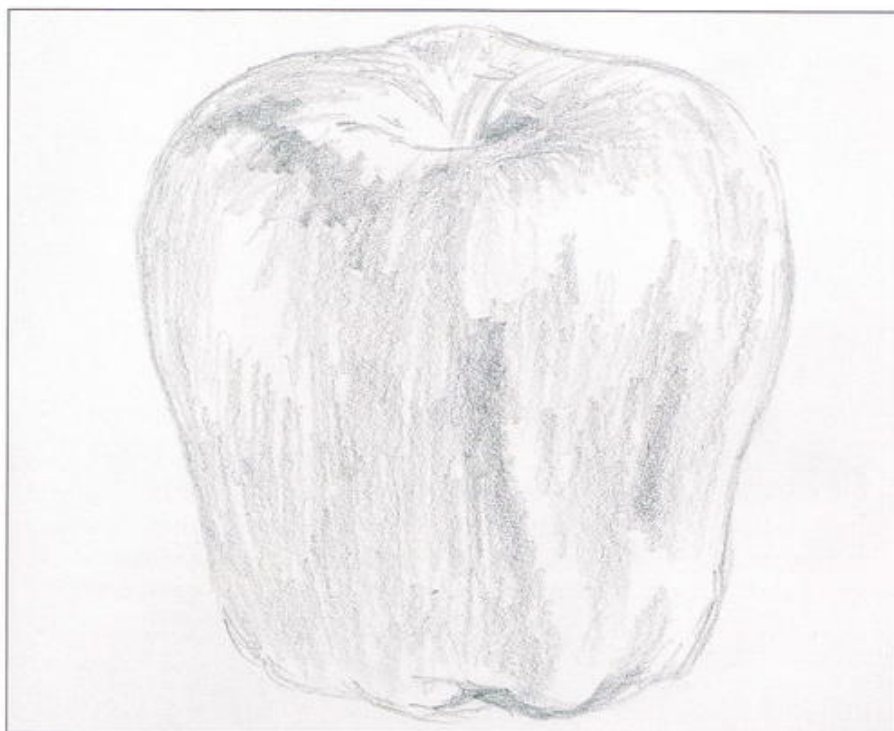
8 ▶ Creează zonele principale de lumină

Adaugă o fâșie centrală mai închisă și lasă albe porțiunile luminate din partea dreaptă, sus. Subliniază umbrele din jurul codiței prin câteva hașuri înclinate.

9 ▶ Insistă asupra clarobscurului

Lucrează mai mult asupra umbrelor, estompând tonurile prea întunecate. Adaugă un ton mai închis în partea stângă, sus, acolo unde mărul se rotunțește, definitivând conturul și umbrele din partea superioară. Mărul tău e gata! Dacă te simți suficient de încrezător, poți continua dând pagina.

SFATURI Creioanele grafit

Creioanele grafit pot avea diverse întrebuințări, fiind unele dintre cele mai ieftine instrumente de desen. Există mine moi, medii și dure, care pleacă de la 10H (foarte dură), până la 10B (foarte moale). O mină de tip mediu este HB, folosită, de regulă, la creioanele școlare, pentru că se pretează unor utilizări diverse.

◀ Creionul de tip HB

Este un creion de duritate medie. Față de cele cu minele moi, este mai puțin indicat pentru realizarea clarobscurului.

◀ Creionul de tip B

Este primul dintre creioanele moi cu care se pot trasa linii groase și închise la culoare. Cu cât este mai mare valoarea de lângă litera B, cu atât mina este mai moale, iar tonul mai închis.

◀ Creionul de tip 2B

Acest creion cu mină moale este ideal pentru orice tip de desen, dar și pentru un clarobscur mai puțin marcat. Mărul din figura de deasupra a fost desenat chiar cu acest tip de creion.

◀ Creionul de tip 4B

Este un creion mai moale, cu care se pot trasa linii groase, în tonuri foarte închise. Este ideal pentru crearea umbrelor puternice.

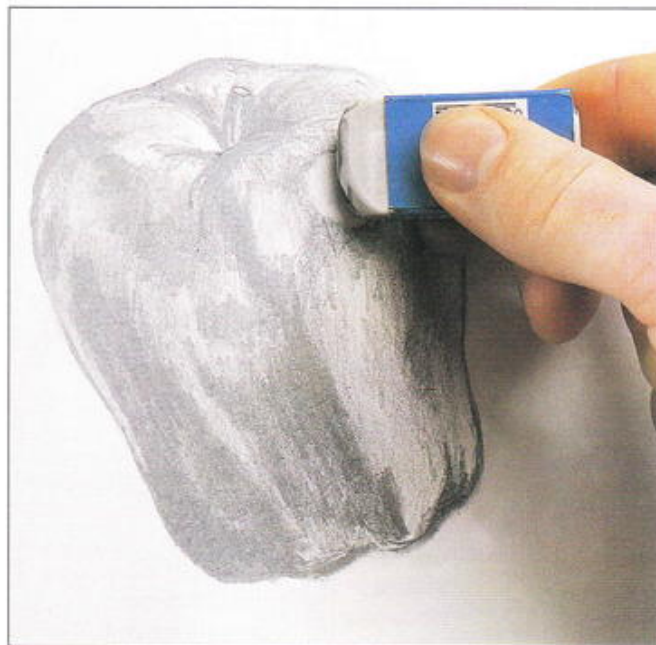

UN PAS ÎNAINTE

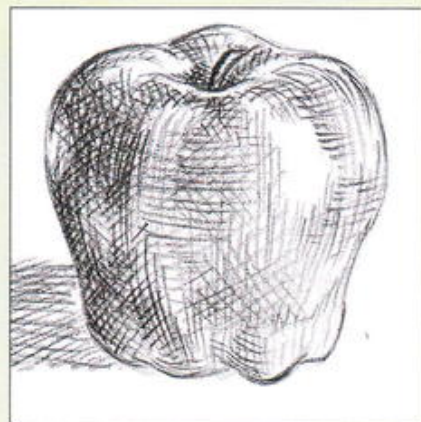
11 ▲ Accentuează tonurile închise
Creează straturi mai închise, urmând conturul, și oprește-te la marginea celor două pete de lumină din dreapta, sus. Marchează prin umbre zonele unde lumina nu se reflectă pe suprafața mărului, precum marginea din partea stângă.

10 ▲ Adaugă tonuri mai pronunțate
Folosind hașuri mai închise și mai pronunțate, adaugă umbra din dreapta codiței. Apoi unește zonele întunecate care definesc partea centrală cu zona întunecată din partea stângă, sus. Adaugă umbre pe partea stângă a fructului și subliniază din nou baza, prin câteva linii foarte marcate.

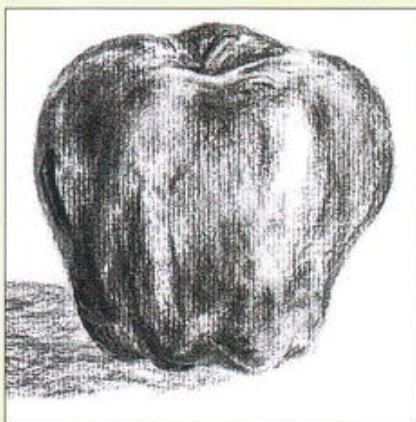

12 ▲ Deschide tonurile porțiunilor luminate
Cu ajutorul gumei de șters, deschide tonul în zonele mai intens luminate, care s-ar fi putut întuneca în timpul realizării clarobscurului, din cauza mișcărilor mâinii pe foaie. Asigură-te că guma este curată, încercând-o mai întâi pe o altă coală albă.

DIFERITE MODURI DE A CREA CLAROBSCURUL

Cu creionul, prin hașuri încrucișate
În loc să folosești partea plată a minei pentru a crea umbre, poți folosi vârful creionului, hașurând pentru a crea tonuri foarte dense.

Cu cărbunele
Folosind partea plată a cărbunelui, poți crea o textură mai densă. Poți adăuga zone mai închise în punctele dorite, suprapunând straturi succesive.

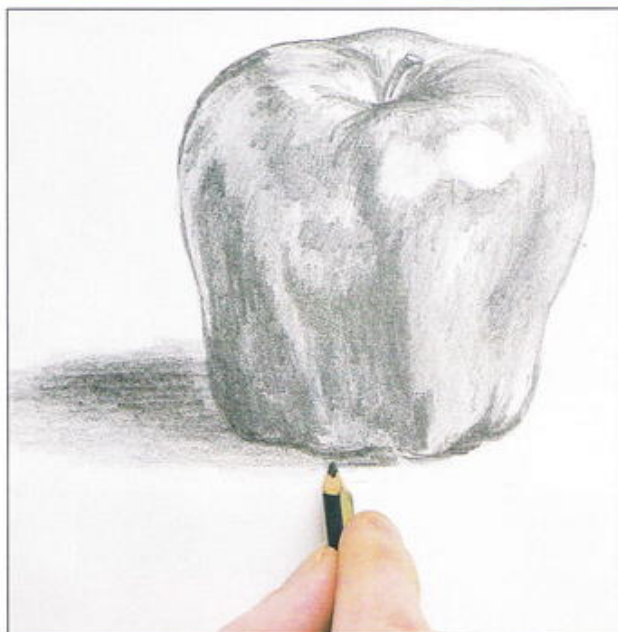

Cu cărbunele estompat
Poți diminua efectul cărbunelui cu vârfurile degetelor, pentru a crea zone de umbră estompată. Această tehnică produce un efect subtil, fără accente puternice.

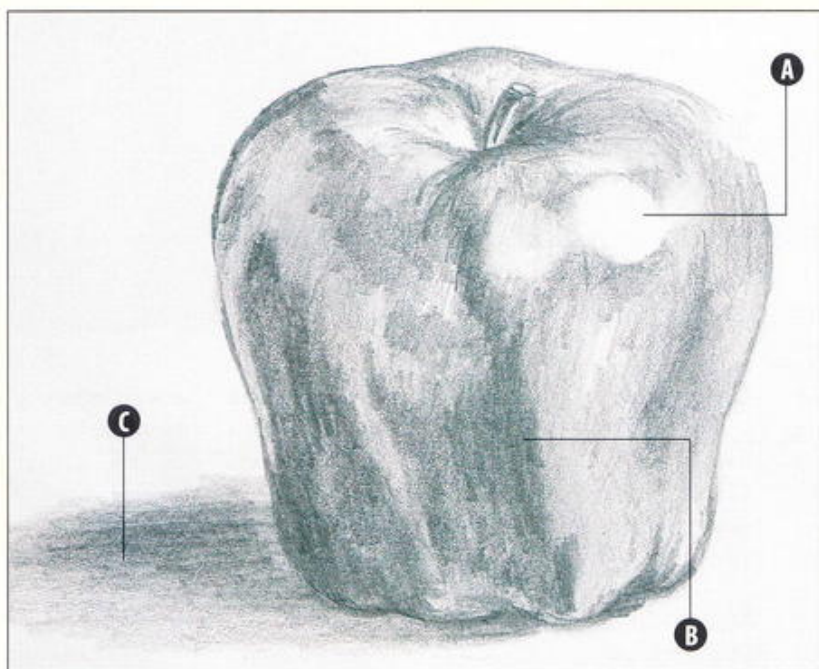

13 ▶ Adaugă umbra mărului

Odată ce ai terminat clarobscurul, poți trece la desenarea umbrei obiectului. Folosește partea plată a minei pentru a trasa câteva linii fine, orizontale, și estompează umbra spre margini, apăsând mai puțin pe creion.

O LUCRARE COMPLETĂ

A Zone luminate

Am lăsat albe zonele unde lumina se reflectă direct pe suprafața mărului – aceste zone tind să se închidă la culoare, pe măsură ce înaintăm cu desenul, așa că le-am deschis cu ajutorul gumei.

B Tonuri închise

Zonele cele mai umbrite de pe suprafața mărului corespund porțiunilor celor mai întunecate. Am adăugat nuanțele treptat, până ce mărul a căpătat un aspect tridimensional.

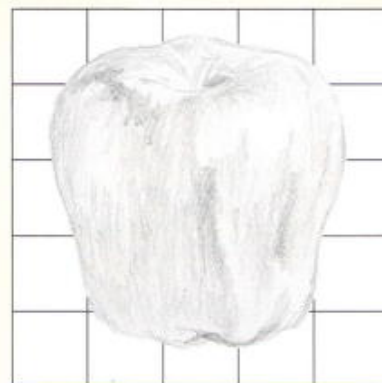
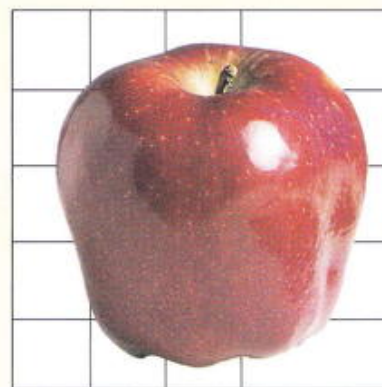
C Umbra

Am obținut umbra proiectată de măr folosind partea plată a minei. Spre margini, am creat impresia că umbra se estompează în lumină naturală, apăsând cât mai delicat cu degetele asupra creionului.

SFATURI Grila de pătrate

Folosirea grilei ajută mult la desenarea conturului unui obiect și este ideală pentru o compoziție cu mai multe obiecte. Se desenează o grilă de pătrate pe un carton, așezat ulterior în spatele obiectului care va fi reprezentat; se trasează apoi aceeași grilă pe foaia de desen, cu același număr de pătrate. Se transferă fiecare parte a conturului care cade în interiorul unui pătrat al grilei de pe carton, în pătratul corespunzător de pe foaia de desen. Pentru mărul din acest exercițiu nu s-a folosit grila, dar putem vedea mai jos cum funcționează această tehnică.

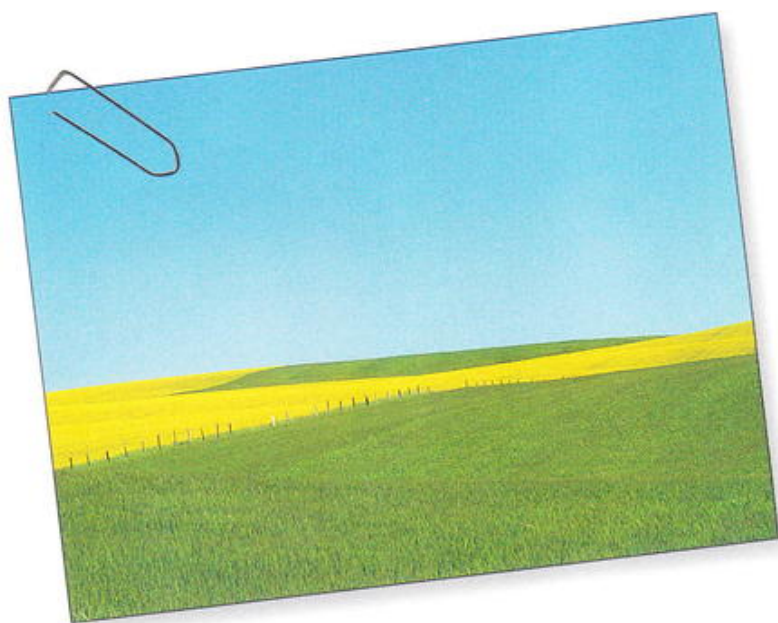
ÎN NUMĂRUL URMĂTOR

Cu ajutorul sfaturilor din următorul număr, îți vei putea dezvolta abilitățile. Vei învăța:

- Cum se desenează un ansamblu de obiecte.
- Cum se creează efectul de clarobscur cu ajutorul cărbunelui.
- Ce efecte se pot obține folosind un creion acquarelabil.

Peisaj în miez de vară

Vom folosi acuarelele albastru-cobalt și galben de cadmiu pentru a crea acest peisaj câmpenesc simplu, dar sugestiv. Amestecându-le, putem obține culoarea verde.

Peisajele în acuarelă sunt una dintre minunile artei. Pentru a crea această scenă estivală, nu ai nevoie decât de două culori: verdele se poate obține prin simpla amestecare a galbenului de cadmiu cu albastrul-cobalt.

Lucrul esențial pe care trebuie să-l reții când pictezi cu acuarele este acela că nu există reprezentare corectă și reprezentare greșită. Poți interpreta priveliștea după bunul tău plac. Efectul de sfumato (vezi „sfumato” în glosar, la pagina 25) se va produce acolo unde culorile se ating – amestecându-se – sau dacă ele sunt aplicate pe hârtia udă. Această tehnică dă personalitate lucrării, dar măsura și modul în care o vei folosi depind de gustul tău personal.

Finalul îți aparține

Momentul în care declari tabloul încheiat depinde de tine. Punctul 11 de la pagina 10 înseamnă deja o reușită, dar poți merge și mai departe, urmând

instrucțiunile explicate în „Un pas înainte”, de la aceeași pagină 10. Ai grijă să nu suprapui prea multe straturi de acuarelă și să nu suprasoliciți hârtia, încărcând-o excesiv. Nu uita nici să schimbi apa, astfel încât culorile pe care le amesteci să nu devină prea dense.

Straturi difuze de culoare

O tehnică importantă, folosită în această lucrare, este acuarela sfumato, care va fi explicată pe larg în „Elemente de bază: tehnici”, la pagina 12. Când pictezi, poți sprijini planșa de un obiect (vezi și „Sfaturile” de la pagina 8), pentru a ajuta culoarea să se întindă spre bază. Poți folosi un suport din lemn sau o carte veche, învelită în hârtie.

În fine, nu uita că trebuie să folosești pânză pentru acuarelă sau hârtie groasă (care cântărește mai mult de 300g/m²), pentru că apa face hârtia normală să se încrețească.

▲ Se pot obține rezultate foarte bune folosind doar două culori, amestecate în proporții diferite.

MATERIALE

O pânză pentru acuarele sau hârtie pentru acuarele de tipul 300g/m²

Un creion 2B

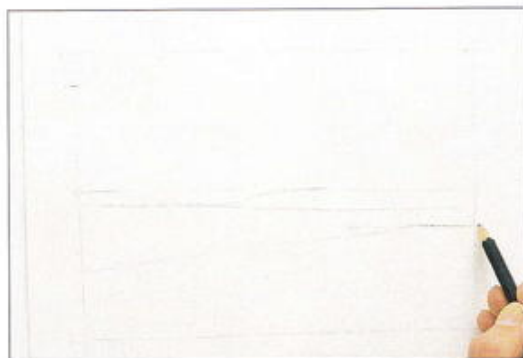
Pensule nr. 6 și nr. 2

O paletă pentru culori sau o farfurioară

Un pahar cu apă

Un suport de care să sprijini planșa

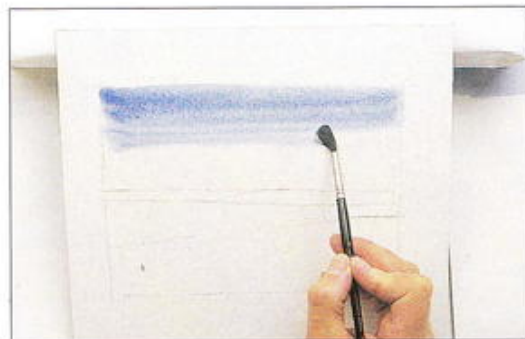
Două acuarele:
galben de cadmiu și
albastru-cobalt

ÎNCEPE

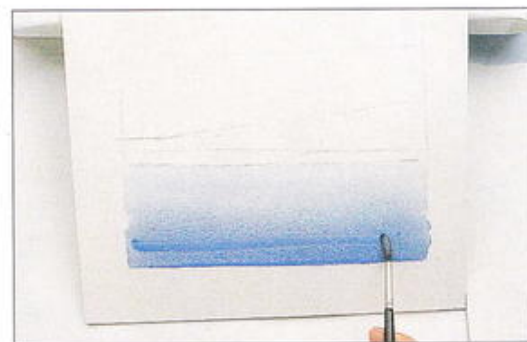
1 ▲ Delimitează zonele principale

Folosind creionul 2B, desenează chenarul tabloului, cu linii foarte fine. În același fel, studiind fotografia, desenează orizontul și subimparte zona din prim-plan în fâșii de câmpie verde și fâșii de câmpie galbenă.

2 ▲ Întinde culoarea pentru redarea cerului

Urmând instrucțiunile din „Elemente de bază: tehnici” de la pagina 12, folosește culoarea estompată pentru redarea cerului. Utilizează acuarela albastru-cobalt și pensula nr. 6 (o pensulă mai deasă ar fi prea voluminoasă pentru această lucrare). Sprijină partea superioară a planșei de desen pe un obiect, astfel încât culoarea să se difuzeze pe foaie, și diluează-o puțin câte puțin, în timp ce cobori, pentru ca nuanțele să se estompeze.

3 ▲ Conferă intensitate culorii

Întoarce foaia cu susul în jos și sprijină cealaltă extremitate pe suport. Înclinarea foi nu permite culorii să se scurgă spre porțiunea de culoare mai estompată, dând în același timp o tonalitate mai intensă marginii de sus a tabloului. Așteaptă să se usuce.

4 ▲ Colorează prim-planul

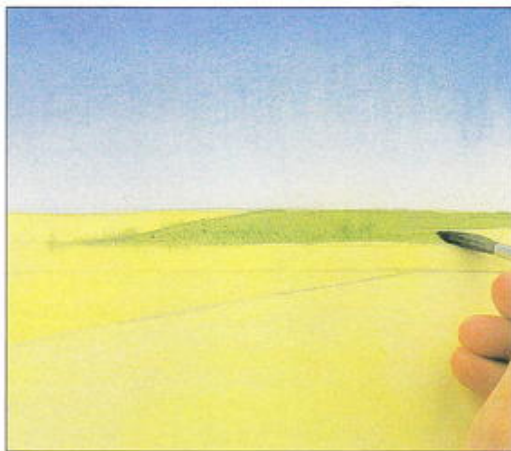
Curăță pensula nr. 6 și diluează puțin galben de cadmiu în alt recipient. Așază foaia în poziție normală și lucrează începând de sus în jos, cu tușe de pensulă largi, orizontale. Ia o pauză și lasă foaia să se usuce, apoi repetă și așteaptă ca ea să se usuce din nou.

CONTINUĂ SĂ LUCREZI

Acum poți să adaugi porțiunile de verde. Mai întâi, este necesar să amesteci culorile. Pune puțină apă curată într-un recipient sau în farfuria. Adaugă galben de cadmiu, apoi puțin albastru-cobalt, până ce obții nuanța de verde pe care o dorești. Cu cât vei adăuga mai mult albastru, cu atât mai închis va fi verdele.

5 ▶ Pictează porțiunile verzi

Dă suportul la o parte și curăță pensula nr. 6; apoi umezește cu apă curată, folosind pensula, marginile porțiunii de câmpie care se află cel mai aproape de orizont. Acum poți aplica verdele peste porțiunea umezită, astfel încât acuarela să se estompeze pe margini, amestecându-se cu galbenul încă umed.

▶ Cu cât amesteci mai mult albastru cu galben, cu atât mai închis va fi verdele pe care îl vei obține.

6 ▲ Câmpia din prim-plan

Să ne concentrăm asupra prim-planului: înmoaie bine pensula în culoarea verde și pictează de la dreapta spre stânga, cu tușe ample și rapide.

SFATURI Folosește un suport

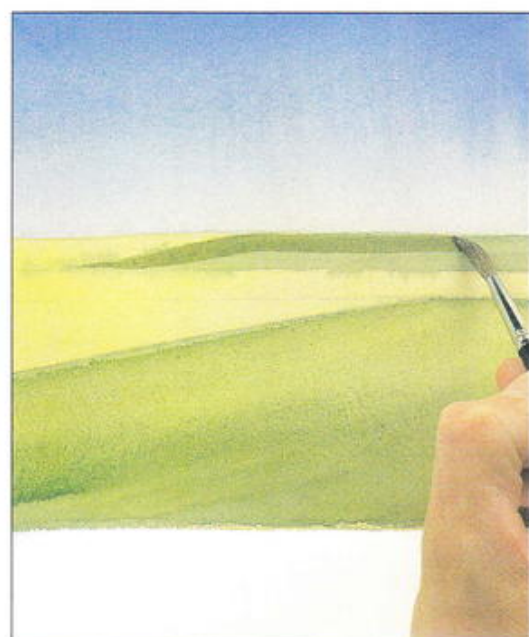
Sprijină planșa de desen de un suport, pentru a o ține înclinată și a permite acuarelei să se scurgă mai ușor către bază. Acest lucru te va ajuta să întinzi straturile de culoare. Odată ce ai terminat de

întins culoarea, poți întoarce planșa invers. Astfel, culoarea – care se scurge spre partea de jos în poziție normală – se va concentra în partea de sus a tabloului, luând o nuanță mai intensă atunci când se usucă.

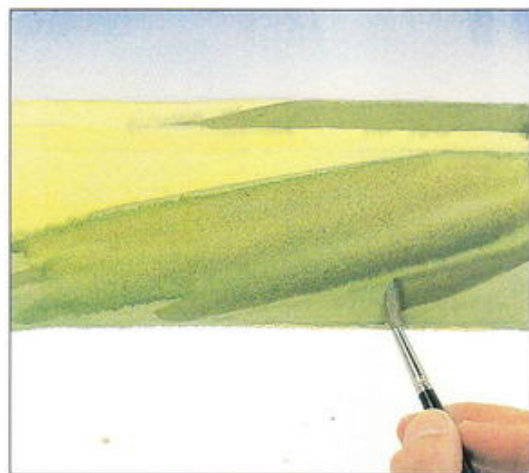
7 ▶ Închide culoarea câmpiei din plan îndepărtat

Înainte ca fâșia de câmpie aflată cel mai aproape de orizont să se usuce complet, adaugă verdei pe care l-ai obținut puțin albastru-cobalt; apoi, cu pensula înmuiată în nuanța astfel obținută, treci peste porțiunea de câmpie din planul îndepărtat – datorită culorii mai închise, aceasta va părea că se află la o distanță mai mare.

8 ▶ Creează perspectiva

Lucrează rapid la porțiunea din prim-plan, fără să lași culoarea să se usuce, trăgând linii înclinate cu verdele închis pe care l-ai preparat la punctul 7. Mișcările ar trebui făcute din partea dreaptă – sus, către partea stângă, și în jos, urmărind panta terenului, astfel încât să sugereze perspectiva.

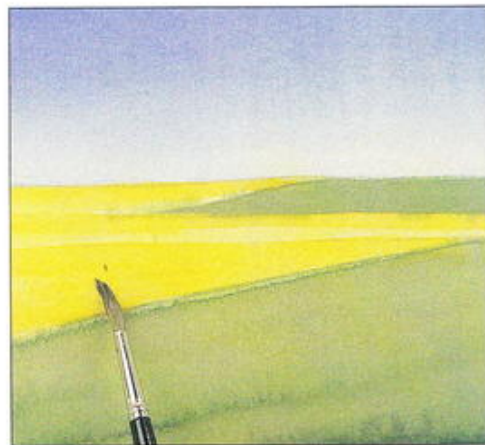
CUM SE ELIMINĂ CULOAREA ÎN EXCES FOLOSIND MATERIAL TEXTIL

Acuarelele sunt un instrument foarte maleabil. Nu-ți dau prea multă bătaie de cap, în caz că ai greșit: dacă intervii imediat, e ușor să îndepărtezi petele de culoare de pe foaie cu ajutorul unui material absorbant, ca o cârpă de bucătărie. Astfel se ia chiar și acuarela uscată, cu rezultate puțin diferite, folosind un disc sau un vâlătuc de bumbac umed. Cu cât este mai greu solubilă culoarea folosită, cu atât mai mare va fi probabilitatea ca, după ștergerea petei, să mai rămână urme de culoare.

9 ► Redă lanul de grâu în detaliu

Întoarce-te la lanul de grâu pentru a da consistență culorii, apoi așteaptă să se usuce. Mai departe, trasează câteva linii galbene orizontale, pentru a crește acuratețea detaliului. Apoi, așteaptă din nou să se usuce.

10 ► Evidențiază panta ușoară din prim-plan
Umezește ușor zona verde din prim-plan; întinde apoi verdele închis de la dreapta spre stânga, cu tușe de pensulă hotărâte, dar neregulate, care se vor estompa pe foaie.

Operele măestrilor

Jacob van Ruysdael (1628/9-1682)

Peisaj cu biserică și castel în ruine

Mare peisagist, Ruysdael este cunoscut pentru atmosfera care se degajă din operele sale, izvorând mai ales din efectele dramatice caracteristice, obținute prin lumini și umbre. Lucrând într-un stil diferit de cel al acuarelei din exercițiul nostru, el nu a pictat niciodată un cer fără nori (în viitoarele exerciții, vom picta și noi norii). În acest tablou, un pâlț de nori impozanți, cenușii, amenință seninătatea scenei. Chiar dacă în centrul tabloului strălucește o lumină aurie, în aer plutește un fel de nemișcare, caracteristică peisajelor estivale, iar norii mohorâți care tocmai sosesc avertizează despre liniștea dinaintea furtunii. Aparent ignorând avertizarea, păstorii din stânga se odihnesc după o zi de muncă.

Norii dau privitorului un sentiment pregnant de amenințare, apărând în prim-plan și dominând scena de la înălțime. Umbra lor cenușie acoperă mare parte din prim-planul tabloului.

Privirea este imediat atrasă de această porțiune de culoare galben-strălucitor, ce reprezintă lumina soarelui filtrată printre nori și revărsată asupra scenei.

11 ► Ultimele retușuri

Pentru a da mai multă consistență porțiunii verzi din apropierea orizontului, treci cu pensula înmuiată în verde-închis peste partea de jos; după ce te-ai asigurat că lanul de grâu este complet uscat, amestecă puțin albastru cu galben, pentru a obține un galben „murdar”. Câteva tușe de pensulă din această culoare vor crea impresia de umbre care mângâie peisajul. Apoi, așteaptă să se usuce.

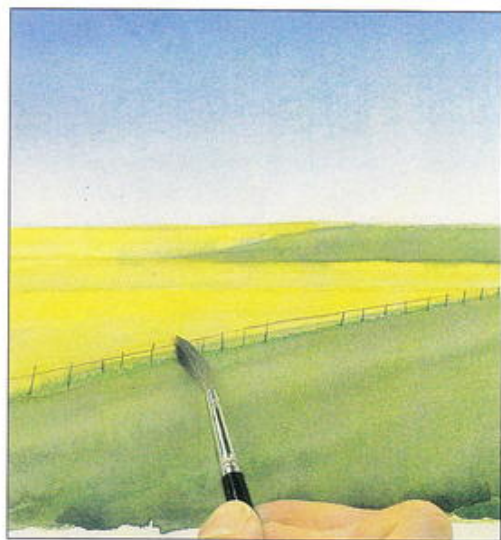
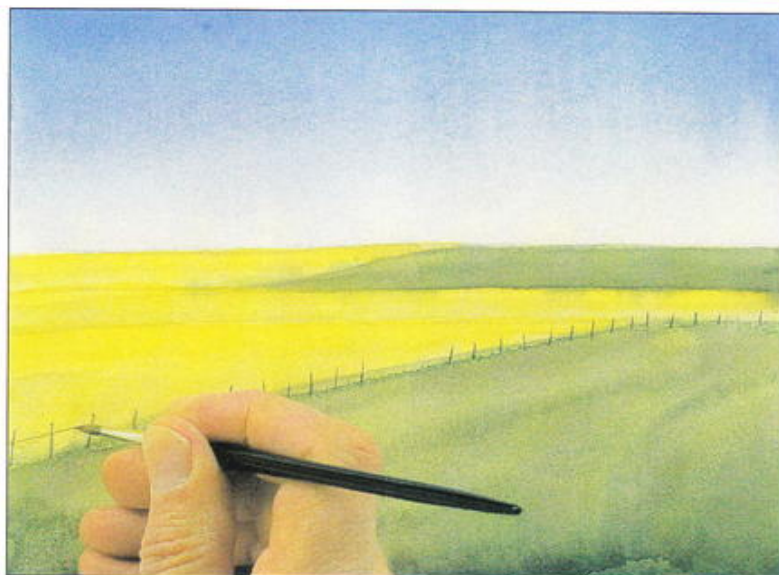

UN PAS ÎNAINTE

Poți să te declari mulțumit de rezultatul obținut. Totuși, dacă vrei să mergi puțin mai departe, poți adăuga un gard care să delimiteze prim-planul, folosind o pensulă fină. Acest nou element te va ajuta să pui în valoare perspectiva.

12 ► Pictează stâlpii gardului

Pentru gard, poți amesteca puțin galben de cadmiu cu albastru-cobalt. Apoi, folosind pensula nr. 2, pictează stâlpii gardului, trasând mici linii verticale. Respectă distanța, ca în fotografie, apropiindu-i între ei pe măsură ce se îndepărtează de privitor.

13 ▲ Adaugă un fir de sârmă

Folosind tot pensula nr. 2 și mergând de la stânga la dreapta, adaugă o linie foarte fină, care să unească părțile superioare ale stâlpilor. Așteaptă să se usuce, apoi trasează peste gard o dungă subțire de apă, pentru ca astfel culorile să fuzioneze, îndulcind liniile mai aspre.

14 ▲ Întărește efectul de perspectivă

Amestecă încă puțin albastru-cobalt cu verdele: vei obține o culoare mai închisă decât cea de la punctul 7, pe care o vei întinde peste porțiunea din prim-plan, mișcându-te de la dreapta la stânga, cu tușe de pensulă ferme, înclinate – acestea vor întări senzația de perspectivă asupra unei vaste întinderi, care cuprinde spațiul dintre prim-plan și orizont. Pe măsură ce te apropii de unghiul din dreapta jos, culoarea trebuie să fie din ce în ce mai închisă și mai densă, astfel încât prim-planul să fie cât mai bine definit. Tabloul e gata: îl poți lăsa să se usuce.

O LUCRARE COMPLETĂ

A Zona de albastru-sfumato

Folosind pata plată și tehnica sfumato, am pictat un cer a cărui culoare este mai intensă în partea de sus și se pierde aproape de orizont, având un efect realist indiscutabil.

B Gardul sfumato

Aplicând un strat de apă peste liniile care compun gardul, le-am atenuat duritatea conferită de pensula subțire. Astfel, liniile care compun gardul s-au integrat în peisajul realizat în acuarelă, potrivindu-se cu caracterul estompat al acestuia.

C Realizarea prim-planului

Am pictat prim-planul adăugând straturi succesive de verde, cu grade de estompare diferite, având apoi grijă ca ultimul și cel mai închis strat să se amestece cu culorile din jur.

Fii creativ!

Culori mai vii

În această versiune a aceluiași subiect, artistul s-a folosit de culori mai intense, mai puțin diluate. Utilizarea culorilor complementare — roșu pe verde, violet pe galben — accentuează farmecul scenei (vezi „Puterea culorii”, la pagina 20).

Absența gardului întărește senzația de spațiu deschis, iar folosirea apei din abundență creează un amestec mai puternic de nuanțe, în prim-plan. Și momentul zilei este diferit: ceața rozalie de la orizont sugerează dimineața, în timp ce fotografia ne dă senzația luminii de la miezul zilei.

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR

Vei face cunoștință cu un nou material pentru pictură, extrem de maleabil: culoarea acrilică. Și vei învăța:

- Cum să pictezi un peisaj urban, cu caracteristicile lui: un zid de cărămidă și o ușă.
- Cum să întinzi culoarea pentru a da mai multă substanță picturii.
- Cum să aplici un strat subțire de culoare, dispersând-o apoi cu o bucată de material textil, pentru a obține un efect special.

Pictura pe hârtie pentru acuarele

Primul pas în lucrul cu acuarele este aplicarea unui strat uniform de culoare: iată cum se pot obține cele mai bune rezultate.

Punctul de plecare pentru cei mai mulți artiști care lucrează în acuarelă este aplicarea unui strat de culoare. Stratul poate fi uniform sau difuz (în al doilea caz, culoarea devine mai intensă pe măsură ce se avansează spre partea de sus sau de jos a foii) și folosește ca bază pentru aplicarea succesivă a culorilor.

Cum începi

Această tehnică este deseori folosită

pentru pictarea peisajelor sau pentru redarea unor porțiuni ample, uniforme, de cer. Două sfaturi utile: ai grijă să prepari suficientă culoare pentru întregul strat și să verifici intensitatea culorii pe o altă foaie, înainte de a începe. Asta pentru că acuarela, uscându-se, devine mai deschisă decât la prima aplicare.

Este foarte important tipul de hârtie folosit – hârtia mai ușoară trebuie întinsă bine, ca să nu se „încrețească” (vezi caseta cu „Sfaturi”). Tipurile de hârtie

mai densă și mai groasă, în schimb, vor rezista straturilor foarte apoase, rămânând plate. În plus, textura hârtiei influențează calitatea stratului de culoare. Deci cea mai bună soluție pentru a obține un strat bun de culoare este aceea de a folosi o coală de hârtie presată la rece, adică ușor rugoasă, mai grea de 300 g/m². Vezi caseta despre caracteristicile diverselor tipuri de hârtie de la pagina 13 sau glosarul de la pagina 25, pentru mai multe informații.

Aplicarea unui strat de culoare

MATERIALE

O foaie de hârtie cu textură fină, de 300g/m²

Un pahar cu apă

O paletă sau o farfurioară

O pensulă cu vârful plat

Acuarela albastru-cobalt

1 ► Umezește ușor foaia

Înmoaie pensula într-un pahar cu apă curată și, cu brațul destins, umezește foaia prin mișcări verticale și orizontale. Ai grijă să acoperi toată foaia. Acest lucru va permite aplicarea fără probleme a stratului de culoare.

2 ► Lasă pensula să alunece pe hârtie

Așteaptă ca hârtia să absoarbă apa, timp de un minut sau două.

Între timp, pune puțină apă pe paletă și amestecă, folosind o pensulă umedă, puțin albastru-cobalt. Ai grijă să prepari suficientă culoare. Apoi trasează cu pensula înmuiată în albastru o linie uniformă și dreaptă în partea de sus a foii, aplicând o presiune constantă asupra pensulei.

3 ► Continuă spre partea de jos

După ce ai trasat prima linie, continuă imediat dedesubt, înmuiând din nou pensula în culoare, atunci când este nevoie. Ai grijă să nu lași spații albe între tușe. Continuă astfel până în partea de jos a foii, apăsând constant, pentru ca stratul de culoare să rămână uniform.

4 ► Așteaptă să se usuce

Chiar dacă la început nu pare, după ce se usucă, stratul de culoare devine uniform. Rezistă ispitei de a continua să lucrezi pe el!

SFATURI Pentru evitarea încrețiturilor

Hârtia mai ușoară de 300g/m² trebuie întinsă înainte de a fi tratată cu acuarelă. Fără această măsură, umezeala o va deforma în timp ce se usucă, făcând-o să se încrețească. Acest efect este ilustrat în imaginea din dreapta, în care foaia este vizibil ondulată.

Instrucțiunile pentru întinderea hârtiei vor fi prezentate în numerele următoare. Pentru moment, folosiți un carton sau o hârtie mai densă de 300g/m², suficient de grea pentru a nu se încreți.

Ce-ți trebuie

Lucrul cu acuarele cere o bună organizare. Punctul de plecare este întotdeauna acela de a așeza pe masă toate obiectele de care ai nevoie, în perfectă ordine. Pentru acest exercițiu, ai grijă ca, pe lângă acuarele și paletă, să ai la îndemână o pensulă cu vârful plat și un pahar cu apă curată, suficient de mare. Fii atent ca pensula, culorile și apa să fie toate de aceeași parte a foi. Dacă sunt așezate de părți diferite, vei fi nevoit să treci pe deasupra foi cu pensula îmbibată cu apă sau culoare, care ar putea picura pe foaie. În acest caz, fii pregătit pentru apariția petelor!

Cum întinzi culoarea

Cele mai bune rezultate se obțin prin aplicarea culorii cu brațul întins, pentru a obține o mișcare fluidă. Se poate, de asemenea, utiliza un obiect pentru menținerea foi în poziție înclinată (vezi

rubrica „În aer liber”, de la pagina 6), ajutând astfel culoarea să se scurgă spre bază fără a șiroi. Stratul de culoare va părea întâi neregulat și mai puțin omogen, dar rezistă tentației de a corecta sau de a repeta operațiunea. Atâta timp cât culoarea este proaspătă, într-adevăr, diferențele de densitate dintre o tușă și alta vor fi evidente, dar lasă foaia să se usuce normal și va rezulta un strat de culoare uniform.

Cum obții zonele de sfumato

Odată ce ai învățat să aplici un strat de culoare uniform, poți încerca să creezi un sfumato. Asta înseamnă că intensitatea culorii crește sau scade spre partea de sus sau de jos a foi.

Acest lucru se poate obține fie adăugând culorii mai multă apă, de fiecare dată când se folosește pensula, fie începând cu o soluție foarte apoasă și adăugând din ce în ce mai multă culoare.

◀ Paleta este instrumentul ideal pentru amestecarea acuarelor. Se pune apă curată în compartimentele din mijloc și se amestecă apoi culoarea în compartimentele de pe margine.

HÂRTIA

Principalele materii prime folosite pentru producerea hârtiei sunt lemnul și celuloza, cărora li se adaugă alte substanțe chimice, precum adezivii, coloranții sau înălbitori. La rândul lor, materiile prime sunt extrase din lemn sau dintr-un compus de hârtie și așchii. După prima tratare se prepară o pastă, care este trecută prin câteva compresoare și transformată astfel într-o bandă continuă de hârtie. Hârtia trebuie supusă apoi unor tratări succesive, dintre care cea mai importantă, absolut necesară pentru ca hârtia să nu absoarbă excesiv cemeala sau culoarea, este îmbibarea cu adezivi. Operațiunea constă în tratarea suprafeței hârtiei cu o substanță adezivă, care o face mai mult sau mai puțin impermeabilă. O altă intervenție frecventă este *calandrea*: hârtia este ceruită și, astfel, ia naștere hârtia lucioasă obișnuită. Pe de altă parte, *patinarea* conferă hârtiei un grad mai mare de netezime — ea se obține prin aplicarea unui compus pe bază de cretă. Hârtia cretată se folosește în mod special pentru gravurile de calitate.

Clasificarea produselor din hârtie se face în funcție de „gramaj”, adică de greutatea în grame raportată la metrul pătrat. Se deosebesc astfel trei mari categorii: de la 10 la 150g/m² (hârtie propriu-zisă), de la 150 la 400 g/m² (hârtie cartonată), peste 400 g/m² (carton). Tipul suportului influențează calitatea desenului sau a picturii. De aceea, este foarte important să cunoaștem tipul de material pe care lucrăm. Pentru acuarelă, în special, există trei tipuri principale de hârtie: lucioasă, fără textură, foarte potrivită pentru lucrări în peniță și tuș; rugoasă, cu textură fină, ideală pentru începători; hârtia „ciocan”, cu textură bine evidențiată, potrivită în special pentru lucrări în acuarelă executate de cunosători. Mai jos vedem cum reacționează la acuarelă aceste trei tipuri de hârtie, diferite ca textură și gramaj — și ce efect se obține.

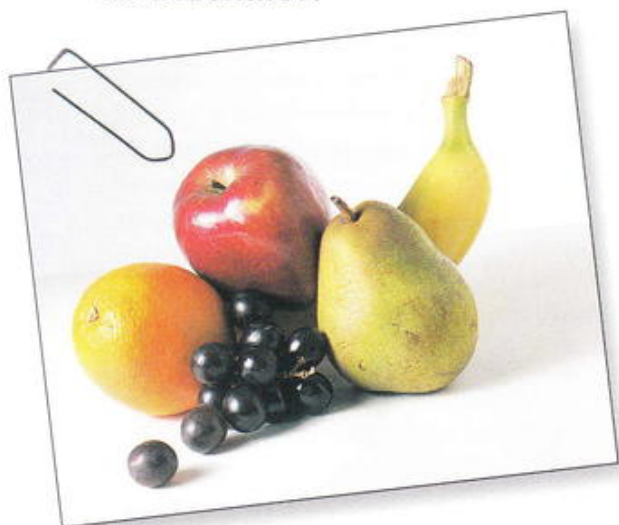
Hârtie „ciocan”

Hârtie rugoasă

Hârtie lucioasă

Natură moartă, cu fructe

Pastelurile sunt ușor de folosit. Realizând această natură moartă plină de culoare, îți poți îmbunătăți performanțele de desenator.

Natura moartă a fost întotdeauna un subiect predilect al artiștilor: o compoziție cu obiecte obișnuite, dispuse conform unei anumite scheme, este, într-adevăr, un model simplu și la îndemână pentru a începe să pictezi; în acest caz, o compoziție cu fructe te poate inspira să creezi un desen în pastel.

Linii vibrante

Pastelurile, prin concentrația de pigment, produc un efect coloristic foarte intens. Sunt ușor de utilizat și, cu ajutorul lor, se poate obține o gamă largă de efecte: de exemplu, culoarea se poate aplica în straturi, pentru a crea un fundal dens și bogat. Liniile simple și groase pot conduce la un efect mai agresiv, în timp ce prin sfumato, realizat cu degetele, se obține o culoare delicată și estompată.

Există pasteluri de mai multe forme și dimensiuni: pentru lucrarea noastră, am ales pasteluri cu formă dreptunghiulară (dar se pot folosi la fel de bine și cele cilindrice).

Nuanța de bază din această compoziție este galbenul; peste el vom aplica apoi culorile corespunzătoare fiecărui fruct. Vom folosi partea plată

și vârful pastelului pentru a reprezenta, pe de-o parte, consistența și suprafața fiecărui obiect și, pe de altă parte, contururile și umbrele.

Sfumato

Pentru această lucrare am folosit tehnica sfumato, întrucât doream să obținem un efect aspru și granulat, apropiat de textura hârtiei pentru pastel. Oricum, porțiunile de alb estompat de pe boabele de struguri redau în chip realist modul în care lumina se reflectă pe suprafața lor și atrag ochiul privitorului.

MATERIALE

O foaie de hârtie gri,
pentru pastel

Un pastel negru, dur,
pentru schițarea
contururilor

12 pasteluri moi:
galben-citron,
oranj-strălucitor,
oranj-mediu,
verde-veronese,
ocru-gălbui, verde-crom,
brun-închis, roșu-pal,
roșu de Burgundia,
violet-închis,
negru și alb

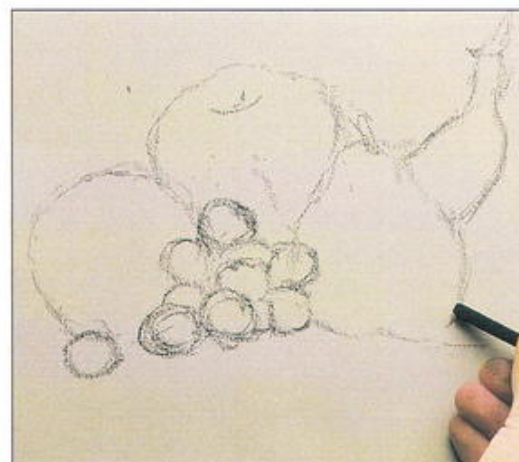
Spray de fixare
a culorii

Obținem un efect asemănător amestecând
contururile umbrelor proiectate pe masă. Acestea
vor fi mai închise spre centru, dispărând apoi
treptat pe fundalul alb.

Textura suprafețelor

Datorită tipului de hârtie pe care îl folosești, vei
descoperi pe parcurs, în timp ce desenezi, că liniile
verticale care fac parte din structura hârtiei devin
mai evidente. Nu-ți face probleme, căci vei putea
să le acoperi într-o a doua fază, amestecând
culorile alăturate.

ÎNCEPE

1 ▲ Schițează rapid contururile

Înainte de toate, observă cum arată fructele
și felul în care forma fiecăruia interacționează cu
formele celorlalte. Apoi, folosind pastelul negru,
trasează conturul aproximativ al compoziției.
Folosește linii scurte și fine: întrucât aceasta este
o schiță pregătitoare, care va fi îmbunătățită,
ea nu trebuie să fie foarte precisă.

◀ Este ușor să lucrezi cu
pasteluri – ele sunt indicate
pentru a crea o imagine de
tip impresionist, mai
degrabă decât una de
faktură realistă.

2 ▲ Aplică nuanța de bază a fructelor

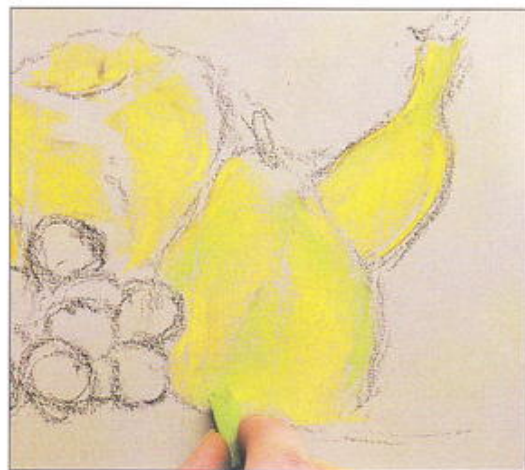
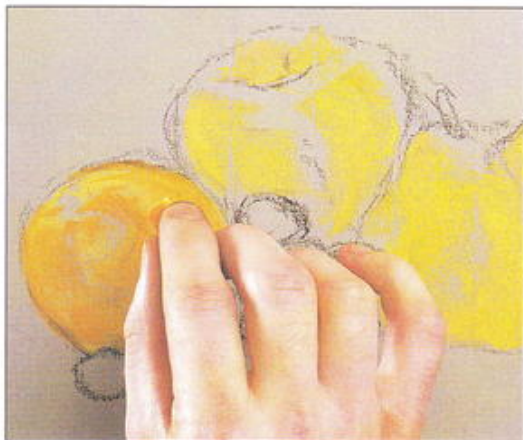
Folosind partea plată a pastelului galben-citron, aplică nuanța de bază pe
fiecare fruct, mai puțin pe boabele de strugure. Urmează liniile conturului
fiecărui fruct în parte, lăsând albe porțiunile în care lumina este mai puternică.
Folosește muchiile pastelului pentru a trasa linii galbene mai intense pe
curbura și pe codița bananei.

DĂ VIAȚĂ LUCRĂRII TALE

Odată terminată schița conturilor și aplicarea nuanțelor de bază ale fructelor, poți începe să creezi zonele de lumină. Folosește fie partea plată, fie vârful pastelului.

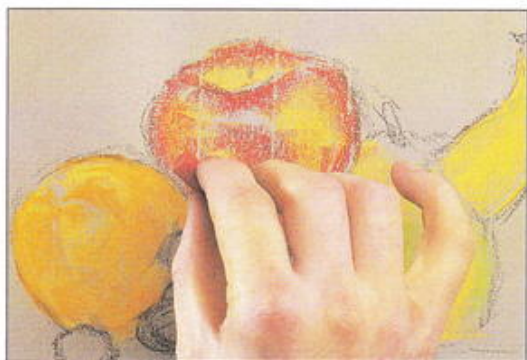
3 ▶ Începe cu portocala

Folosește pastelul oranj-mediu pentru a trasa câteva linii mici și curbe pe portocală, urmărind conturul fructului. Lucrează fie cu partea plată, fie cu vârful pastelului. Oranjul se va amesteca cu galbenul și-l va acoperi, în mare parte.

4 ▲ Adaugă verde, pentru pară și banană

Folosind din nou partea plată și vârful pastelului, adaugă verdele pentru pară și banană. Concentrează-te asupra tușelor mai dese din jurul fructului și din partea dreaptă, jos, dar și pe codița și curbura bananei.

Fii creativ!

O abordare „cubistă”

În desenul din exercițiul nostru, artistul tratează compoziția într-o manieră realistă. El folosește un stil destul de liber, care dă totuși impresia formei și aspectului real al fructelor ce alcătuiesc natura moartă.

Se poate experimenta însă și o abordare diferită a aceluiași subiect, urmărind direcția cubistă (mișcare artistică apărută în Franța primului deceniu din secolul XX, prin operele lui Picasso și Braque, care urmărea reprezentarea realității prin forme geometrice elementare). După cum se observă mai jos, chiar dacă se poate încă distinge forma curbată a fructelor, aceasta este secundară în raport cu criteriul care a stat la baza lucrării – cel al alăturării „cuburilor” de diferite culori. Prin această tehnică, imaginea apare descompusă în unități mai mici.

5 ▲ Dă o nuanță deschisă mărului

Începe să colorezi mărul, folosind roșul-pal. Adaugă tușe drepte și curbe spre bază, în centrul mărului, și fă același lucru pe partea stângă. Apoi folosește muchia pastelului pentru a da intensitate culorii pe contur, în partea de sus și pe laturile mărului.

6 ▲ Creează forma boabelor de strugure

Folosește roșul de Burgundia pentru a trasa tușe mici și curbe, care să respecte forma boabelor de strugure. Lasă câte un cerculeț alb pe fiecare bob, marcând astfel porțiunile luminoase, pe care le vom evidenția în continuare.

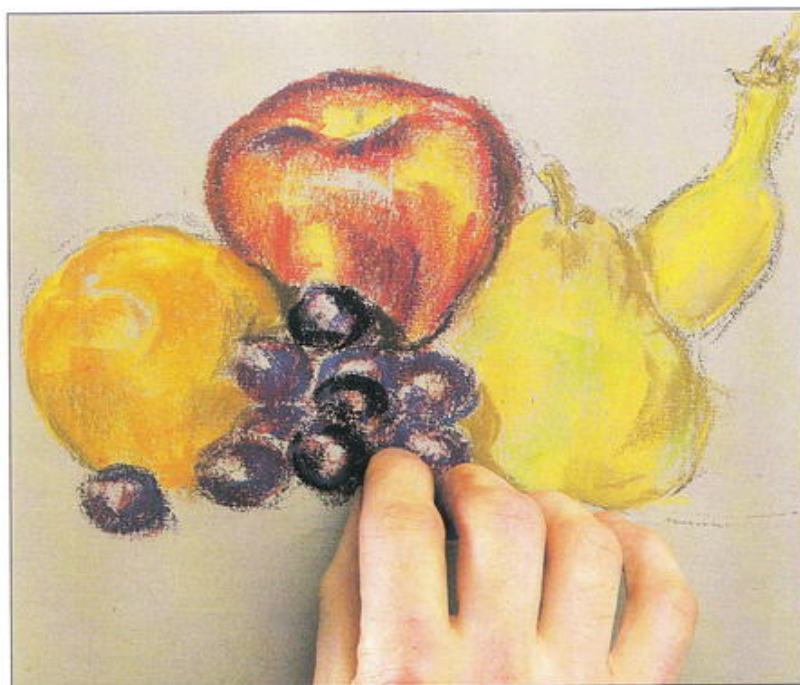
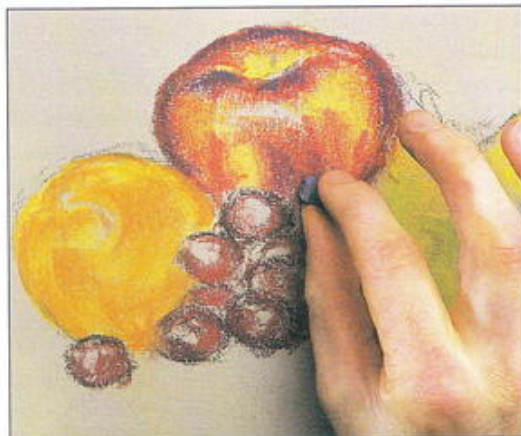

7 ▲ Continuă să lucrezi mărul și portocala

Folosind mai departe roșul de Burgundia, treci din nou peste părțile mărului pe care le-ai colorat mai devreme cu roșu. Folosește muchia pastelului pentru a trasa linii pronunțate, ce vor evidenția contururile. Nu atinge partea stângă a mărului. Folosește oranțul-strălucitor pentru portocală, trăsând tușe drepte și curbe.

8 ► Adaugă mărului nuanțele mai închise

Folosește vârful pastelului violet-închis pentru marginile mărului. Continuă în același fel pe marginile spațiului concav din partea superioară a fructului și folosește partea plată a pastelului pentru a trece ușor peste porțiunea centrală, roșie.

SFATURI

Consolidarea pastelului cu un spray de fixare

Din cauza faptului că particulele ce compun pastelul nu sunt puternic legate între ele, culoarea se va dezintegra. Acest lucru favorizează amestecul culorilor, ceea ce înseamnă că lucrarea terminată se poate degrada prin atingere. Cel mai bun mod de a evita acest inconvenient este să folosești un spray de fixare special, care lipește particulele între ele, după ce lucrarea este finisată.

9 ▲ Definește boabele de strugure

Continuă să lucrezi cu violet-închis, concentrându-te asupra boabelor de strugure. Adaugă tușe curbe, scurte și apăsate pentru a accentua marginile fiecărui bob. Apoi umple cu același pastel interiorul fiecărui bob, dar evită să colorezi porțiunile în care vei evidenția reflexele luminii.

10 ◀ Folosește tonuri închise pentru pară, banană și strugure

Adaugă ocru-gălbui pentru a delimita coaja pereii și a bananei. Folosește o linie apăsată și închisă, acolo unde para atinge strugurele, figurând astfel umbrele pe care strugurele le lasă pe suprafața pereii. Insistă cu negru pe conturul fiecărui bob, pentru a-i evidenția forma.

11 ▶ Evidențiază reflexele de pe boabele de strugure

Acoperă cu ajutorul pastelului alb zonele rămase goale de pe fiecare bob de strugure. Privește bine fotografia, pentru comparație: verifică din nou care sunt punctele în care lumina se reflectă direct pe suprafața fructului.

Operele măștrilor

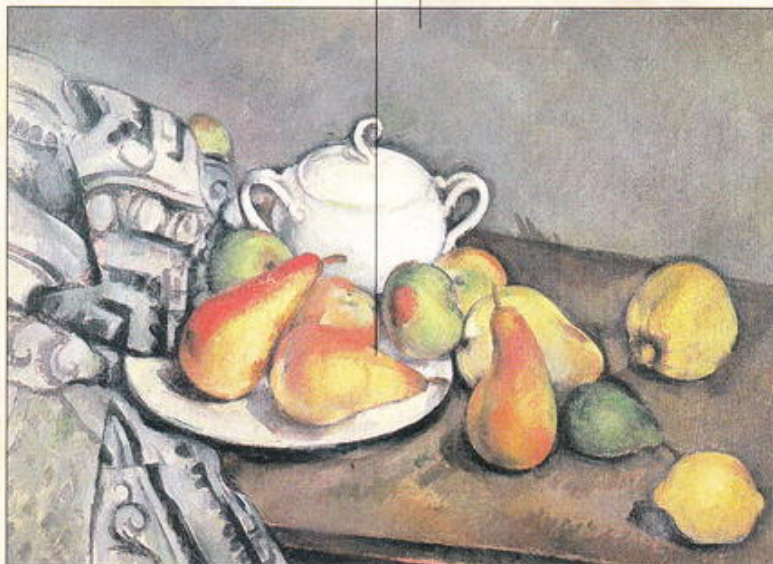
Paul Cézanne (1839-1906)

Covor, zaharniță și farfurie cu fructe

Naturile moarte sunt un subiect de predilecție al operelor lui Paul Cézanne, considerat părintele artei moderne, fiind de cele mai multe ori inspirate de obiecte din viața cotidiană. În acest tablou, fructele sunt finisate în partea de jos, pe când drapajul din partea stângă este folosit pentru a evidenția, prin culorile sale, nu atât lumina și umbra, cât forma geometrică a fructelor.

Culorile aplicate în straturi consistente și nuanțele definesc forma pereii. Porțiunile luminoase sunt redade magistral.

Fundalul nedefinit, fără detalii, contrastează puternic cu nuanțele luminoase ale fructelor. Astfel, Cézanne atrage atenția asupra acestora.

Drapajul, realizat în nuanțe opace asemenea fundalului, are un aspect mai puțin definit și contribuie la evidențierea formelor conice și sferice ale fructelor.

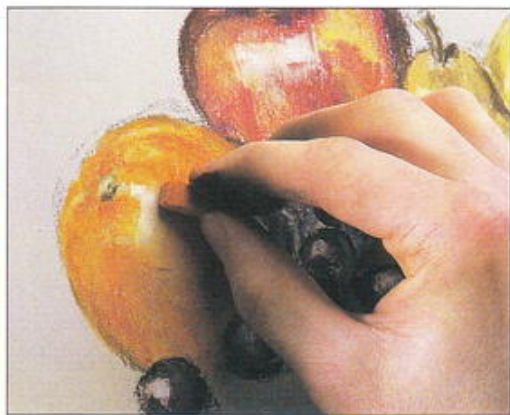
UN PAS ÎNAINTE

Lucrările în pastel sunt frumoase când rămân într-un stadiu nefinisat care le evidențiază consistența și densitatea, deci ne putem opri la punctul 11. Dar, dacă vrei să mergi un pic mai departe și să dai lucrării tale un aspect bine definit, e de ajuns să urmezi pașii de mai jos.

12 ▲ Intensifică zonele de lumină și definește contururile fructelor.

Creează o mică protuberanță pe suprafața portocalei, cu un pic de verde-crom și un strop de alb. Apoi adaugă alb și pe celelalte fructe, folosind partea plată a pastelului. Cu vârful aceluiași pastel, trasează linii dinăuntru concavității mărului spre exterior; apoi adaugă linii asemănătoare, folosind pastelul brun-închis. Cu același brun-închis, evidențiază conturul mărului și întunecă porțiunile de brun create mai devreme. Estompează ușor, cu degetele, porțiunile luminoase.

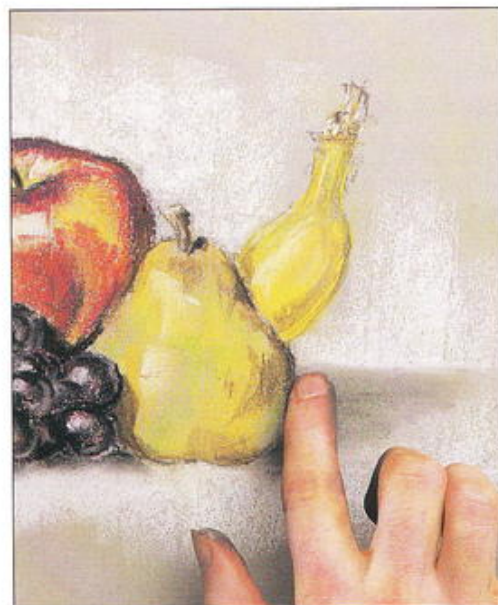
13 ▲ Finisează portocala

Folosind partea plată a pastelului, adaugă puțin roșu-pal portocalei, urmărind forma fructului pentru a-i accentua conturul. Folosește puțină culoare și nu apăsa. Estompează apoi roșul cu degetele.

14 ▲ Umples fundalul

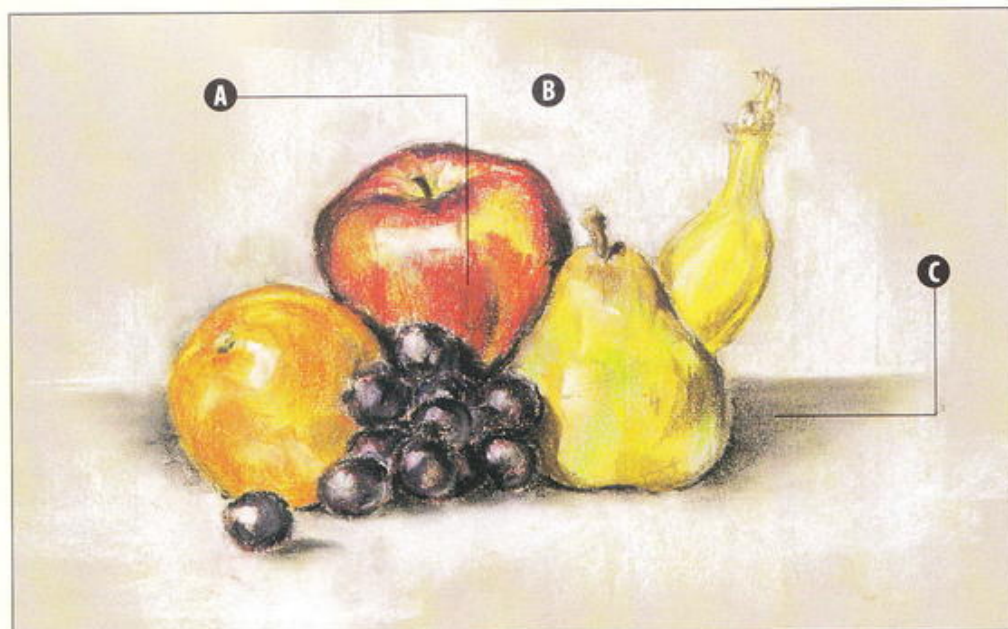
Folosind partea plată a pastelului alb, creează un fundal, trasând mai multe tușe verticale și orizontale. Ai grijă ca, atunci când te apropii de conturul fructelor, să nu-l amesteci cu albul și lasă gol spațiul din imediata vecinătate a pereii, pentru a adăuga umbra acesteia.

15 ▲ Adaugă umbra pereii

Folosește puțin negru pentru a accentua umbrele din spatele boabelor de strugure. Apoi, cu partea plată a pastelului, adaugă umbra pereii, estompând marginile ce se apropie de fundalul alb.

O LUCRARE COMPLETĂ

A Straturi de culoare

Pastelurile dau rezultate frumoase atunci când sunt utilizate în straturi succesive. Am aplicat prima bază mai deschisă, adăugând apoi culorile mai închise, pentru a defini forma tridimensională.

B Fundalul plat

Fundalul deschis și plat împinge formele colorate ale fructelor în prim-plan.

C Umbra estompată

Estompând marginile umbrei negre, astfel încât să se amestece cu culoarea deschisă a fundalului, am creat impresia că umbra se topește treptat în lumina naturală din jur.

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR

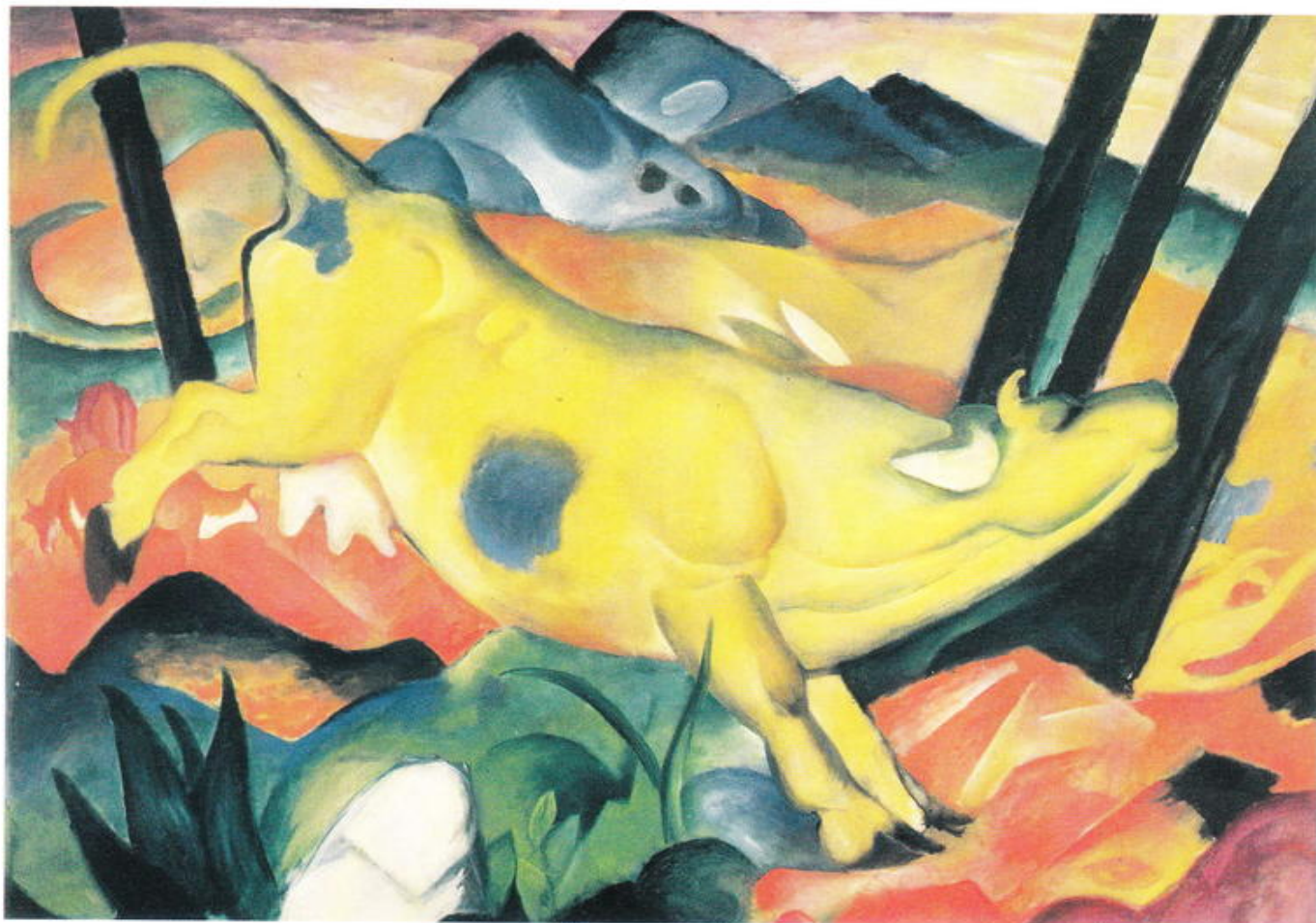
Dezvoltă-ți abilitățile de lucru cu acuarelele și află:

- Cum să transformi un grup de obiecte din viața de zi cu zi într-o compoziție multicoloră.
- Cum să obții o textură mai bogată suprapunând straturi de culoare.
- Alte sugestii și sfaturi despre amestecul culorilor.

Puterea culorii

Culoarea este instrumentul cel mai versatil al artistului.

Ea poate impresiona, poate crea spațiu și atmosferă, poate transmite sentimente și poate conferi iluzia realității.

Artiștii au descoperit faptul că lumina este principalul factor de care depinde perceperea culorilor din lumea înconjurătoare abia după inventarea fotografiei, la jumătatea secolului al XIX-lea. În vechime, culoarea vizibilă a lucrurilor era considerată și cea „reală”: cerul e albastru, iarba e verde – însă oare așa stau lucrurile cu adevărat? Dacă privim cerul într-o zi însorită, vom observa că albastrul lui este mult mai intens deasupra capului nostru, față de porțiunea care se apropie de orizont – unde nu e doar mai luminos, ci prinde și câteva nuanțe de galben. Culorile depind de

▲ *Vaca galbenă* de Franz Marc (1880-1916), cu petele albastre și cu fundalul roșu, demonstrează faptul că există moduri foarte expresive de a folosi culorile, în afara abordării realiste.

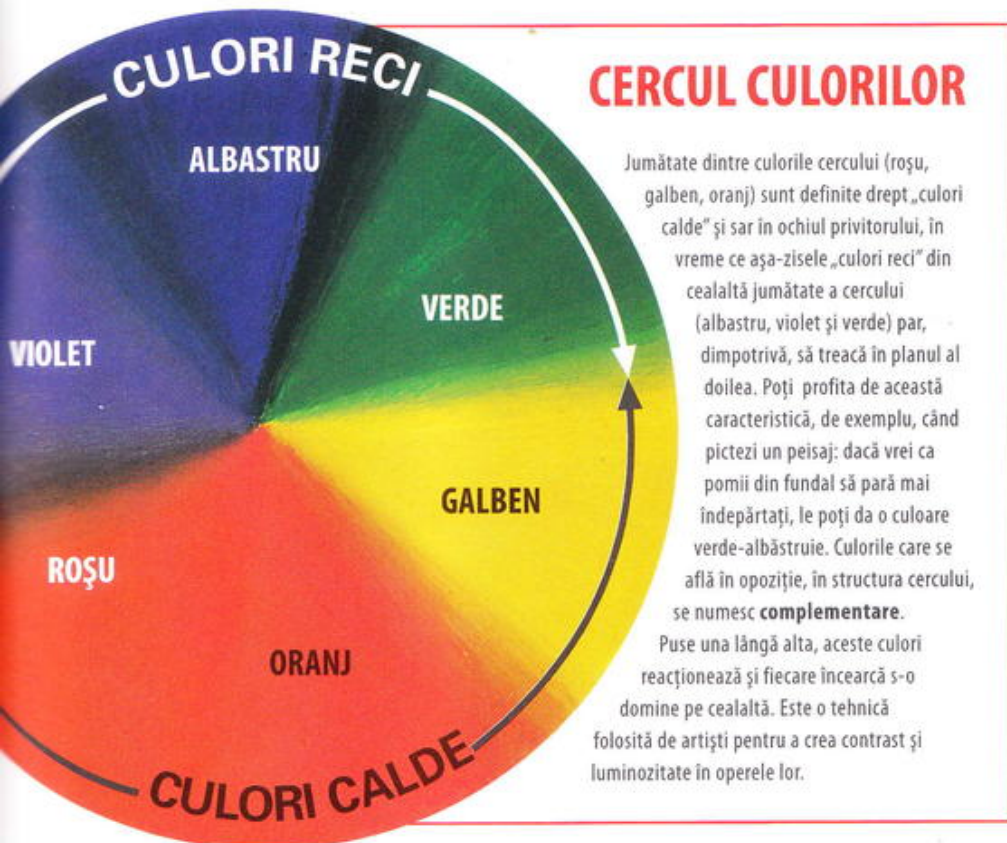
lumină, deci trebuie să înțelegem cum funcționează acest mecanism.

Teoria culorilor

Când străbate o picătură de apă, lumina soarelui se divizează în spectrul de culori al curcubeului. Dacă așezăm culorile în cerc (vezi imaginea din dreapta, sus), principiile combinării lor vor deveni cât se poate de clare. Roșul, albastrul și galbenul sunt culori primare: ele sunt culori pure și nu se pot obține amestecând alte culori.

Celelalte trei (oranj, verde și violet) sunt culori secundare, pentru că se obțin prin combinarea culorilor primare, care sunt dispuse în cerc la stânga și la dreapta lor.

Se poate merge mai departe și se poate crea o a treia categorie de culori, combinând fiecare culoare primară cu culorile secundare alăturate. De exemplu, albastrul și verdele vor da culoarea turcoaz. Se obține astfel o mare varietate de nuanțe, fiecare având propriul nume. În general, culorile derivate își împrumută numele de

la o piatră sau o floare cu pigment asemănător. Pentru a învăța să le distingi, e suficient să treci în revistă etichetele tuburilor de tempera care se găsesc în magazinele specializate.

Alb și negru

Ai observat, probabil, că cercul nu conține nici alb, nici negru. Când lumina cade pe un obiect, acel obiect absoarbe anumite **lungimi de undă** și reflectă altele – pe cele corespunzătoare culorii pe care o vedem. Un obiect negru le absoarbe pe toate, în vreme ce un obiect alb le reflectă pe toate: deci, negrul este absența totală a culorii, iar albul este amestecul tuturor culorilor.

Brunul

Dar brunul – sau, mai bine zis, maroul? Un obiect brun absoarbe doar câteva lungimi de undă din spectru și le reflectă pe toate celelalte. Amestecând toate cele trei culori primare sau toate cele trei culori secundare în proporții diferite, putem obține o gamă largă de nuanțe de brun.

► Claude Monet (1840–1926) folosea culoarea pentru a crea luminozitate și atmosferă. În acest tablou, nufării par a se dizolva în apa heleșteului.

Culori calde și culori reci

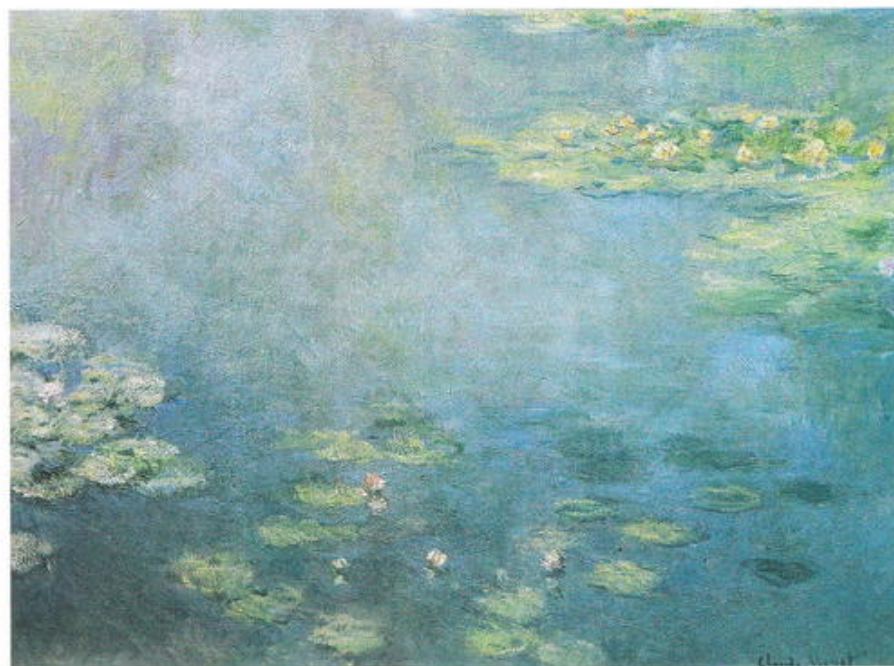
Culorile se subîmpart în „calde” și „reci”, așa cum reiese și din imaginea de mai sus. Ele mai pot fi clasificate și ca opace sau translucide, închise sau deschise, transparente sau dense, subțiri sau corpolente, vibrante sau mate, strălucitoare sau șterse. Vom vorbi mai mult despre aceste caracteristici în numerele viitoare.

PALETA

Există culori care, amestecate între ele, pot constitui o bază de neîndoielă pentru lucrările tale. Culorile de mai jos se pretează la o gamă largă de combinații. Dacă ai verde-smaragd, două feluri de albastru și două de galben, poți obține toate nuanțele de verde pe care le dorești. Încearcă să amesteci toate culorile, două câte două, fără să folosești albul.

Ai grijă să nu abuzezi de negrul pur, pentru că poate „ucide” pânza. Amestecul dintre umbră-arsă și albastru-ultramarin este un excelent substitut.

ROȘU-CARMIN	ROȘU DE CADMIU	ALBASTRU-COBALT
ALBASTRU-ULTRAMARIN	GALBEN DE CADMIU	GALBEN-CITRON
VERDE-SMARAGD	OCRU-GALBEN	UMBRĂ-ARSĂ
NEGRU-IVORIU	ALB DE TITAN	

Un colaj floral

Nu există limite ale imaginației atunci când creezi un colaj. Poți folosi materialele tale preferate și poți interpreta subiectul cât se poate de liber.

Materialul pentru un colaj poate fi găsit oriunde. Aruncă o privire prin revistele pe care le ai prin casă, de exemplu. Paginile lor sunt cu siguranță pline de imagini, forme și culori pe care le poți decupa pentru lucrarea ta.

Alege o imagine

Revistele de grădinărit și cataloagele cu semințe – sau cărțile poștale cu aranjamente florale – sunt perfecte pentru a crea vasul cu flori din acest exercițiu. Trebuie doar să alegi și să decupezi imaginile și culorile pe care le preferi.

Dintre toate tipurile de hârtie care se pot folosi pentru colaj, hârtia velină e cu siguranță cea mai potrivită. Un singur strat

▲ Poți folosi orice material pe care-l ai la îndemână pentru crearea colajului: de la tot ce găsești într-o revistă veche sau într-un catalog, până la fâșii de hârtie dintr-un ambalaj.

de hârtie este transparent, deci culoarea și forma de sub el vor rămâne vizibile. Aici am folosit hârtie velină pentru fundal, prin care se vede imaginea desenată dedesubt, păstrând efectul de culoare.

Există numeroase tehnici de a realiza colaje. Ți se pare dificil de obținut acest vas cu flori? Desenează, pur și simplu, figura din centru și apoi umple-o, lipind mici bucățele de hârtie.

MATERIALE

Creioane: 2B și 2H

O riglă și un cutter

Bandă adezivă opacă

Spray adeziv și lipici pentru hârtie

Câteva foi de calc

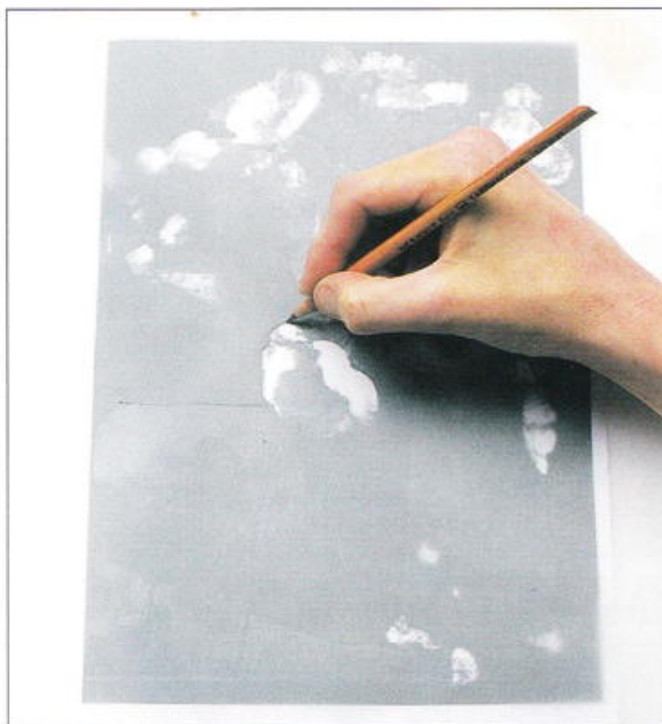
Hârtie velină albastră și roșie

Reviste de grădinărit

ÎNCEPE

1 ▶ Xeroxează și apoi copiază imaginea folosind foaia de calc
Xeroxează fotografia vasului cu flori, mărin-o. Fotocopia va face contururile mai vizibile. Xeroxul trebuie să fie setat pe tonuri deschise, astfel ca liniile închise să iasă în evidență. Așază apoi foaia de calc deasupra imaginii și trasează contururile cu un creion 2B.

2 ▲ Transferă imaginea pe hârtie

Întoarce foaia de calc și treci din nou cu creionul peste liniile conturului, pentru a nu distorsiona imaginea când o vei transfera. Apoi întoarce din nou foaia de calc, așază-o peste o foaie de hârtie albă și, cu creionul 2H, treci din nou peste contururi, apăsând astfel încât acestea să se imprime pe hârtie. Apoi dă la o parte foaia de calc și finisează conturul cu un creion 2B.

MERGI MAI DEPARTE

Odată obținut conturul, poți începe să definești imaginea în detaliu. Decupează bucăți de hârtie diferite ca formă, textură și culoare și lipește-le pe hârtia velină, pe porțiunea care corespunde fundalului.

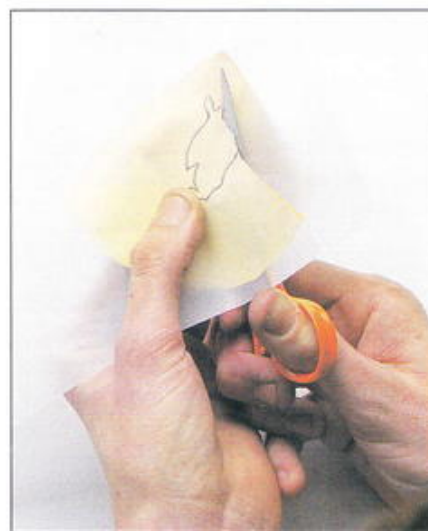
3 ▶ Trasează formele corolelor

Pentru ca formele de hârtie colorată să se îmbine corespunzător cu formele din desen – chiar dacă acest lucru nu e neapărat necesar –, trasează pe foaia de calc câteva corole.

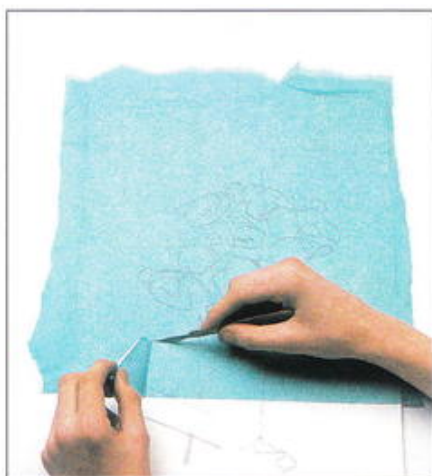
4 ▶ Decupează formele corolelor

Apoi alege câteva foi de hârtie colorată, pune-le sub foaia de calc și decupează pe contur.

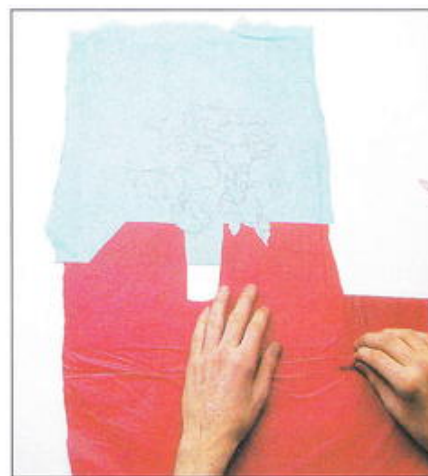
5 ▶ Aplică fundalul

Stropește cu spray adeziv hârtia velină albastră și întinde-o pe foaie, astfel încât să acopere desenul cu florile și jumătate din vas. Cu ajutorul cutterului, decupează porțiunea unde vei lipi hârtia velină roșie reprezentând masa.

6 ▶ Adaugă masa roșie

Stropește cu spray adeziv hârtia velină roșie și lipește-o pe porțiunea ce va reprezenta masa. Decupează, cu ajutorul cutterului, conturul vasului și al florilor, îndepărtând cu grijă hârtia velină albastră de pe porțiunile respective.

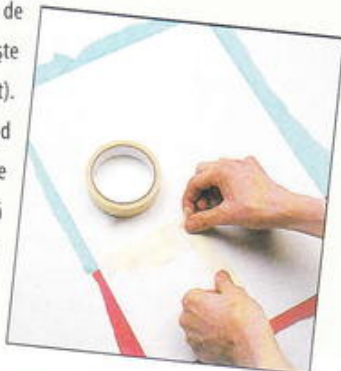

CUM SĂ REMEDIEZI „CIUPITURILE” HÂRTIEI CU AJUTORUL BANDEI ADEZIVE OPAȚE

SOLUȚII ISTETE

Dacă îți scapă cutterul și „ciupești” hârtia sau dacă, din greșeală, tai prea mult din ea, nu-ți face griji! Totul se poate remedia cu puțină bandă adezivă opacă (o bandă de hârtie moale, care se găsește în orice magazin specializat). Se folosește într-un mod foarte simplu: întorci foaia de lucru și lipești banda adezivă în locul unde ai tăiat greșit.

7 ▶ Aplică florile
Acum începem să aplicăm florile. Lipește corolele pe care le-ai decupat mai devreme în locurile care le corespund; decupează apoi niște forme, la întâmplare, din hârtia colorată. Nu contează dacă se văd liniile desenului de dedesubt.

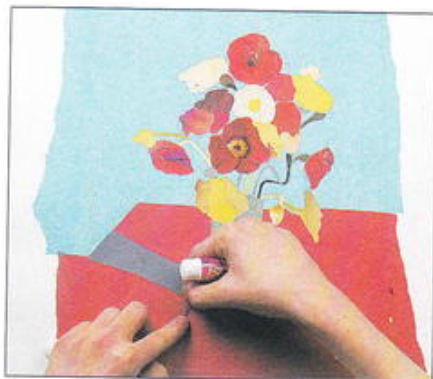

8 ▲ Decupează poze cu flori dintr-o revistă de grădinărit

Alege imaginile care-ți plac cel mai mult, decupează-le și lipește-le apoi în pozițiile rămase goale.

ȘI LA SFÂRȘIT...

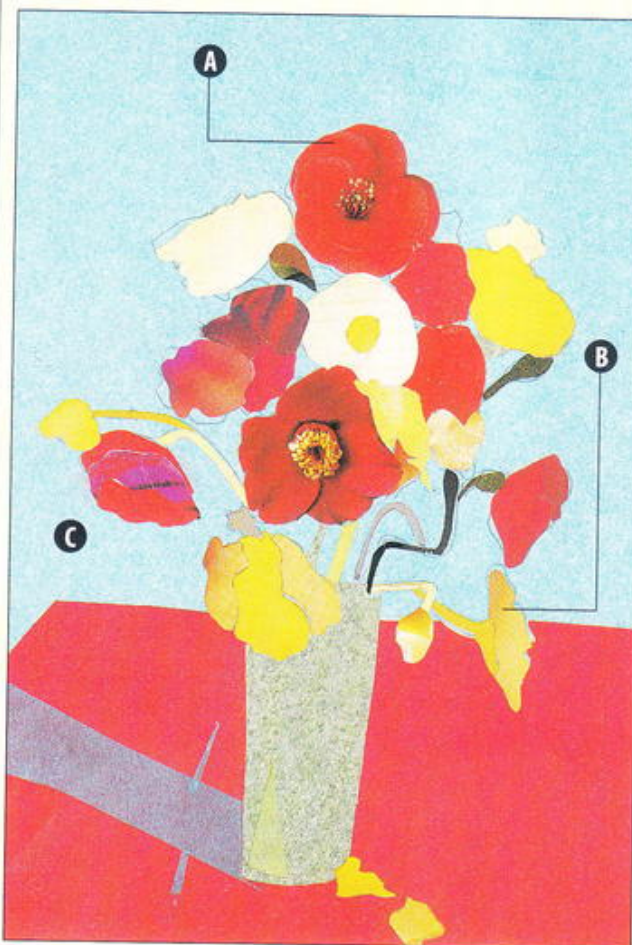
După ce-ai adăugat petalele și florile, lipește câteva fâșii de hârtie colorată care să reprezinte tulpinile, până când ești mulțumit de rezultat. Adaugă apoi vasul și umbra.

9 ▲ Lipește vasul și umbra

Decupează umbra din hârtia velină albastră și lipește-o, apoi alege hârtia pe care o preferi pentru vas. În fine, folosește rigla și cutterul pentru a tăia marginile lucrării.

O LUCRARE COMPLETĂ

A Puțin realism

Am decupat fotografiile cu flori dintr-o revistă de grădinărit. Acestea contrastează cu corolele de hârtie.

B Formele corolelor

În timp ce anumite corole au fost decupate la întâmplare din hârtia velină, altele au fost decupate urmând o formă anume.

C Fundal din hârtie velină

Am ales hârtia velină pentru că este translucidă, făcând astfel vizibile liniile conturului.

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR

Cum se transformă șablonul (stencilul) într-un instrument artistic? Vei mai învăța și:

- Cum să compui un peisaj marin suprapunând straturi de imagini.
- Cum să-ți creezi un șablon (stencil) personalizat.
- Cum să folosești nisipul pentru a obține efecte speciale.

GLOSAR

Ghidul termenilor tehnici
folosiți în acest număr

HÂRTIE LUCIOASĂ

Aceasta se obține trecând pasta de celuloză pe sub o presă fierbinte, care acționează precum fierul de călcat pe material; astfel, hârtia devine netedă și lucioasă, fiind perfectă pentru ilustrațiile migăloase realizate în peniță cu tuș.

HÂRTIE PENTRU PASTEL

Pastelurile se prepară pe bază de ceară, ulei sau cretă. Pentru a le face să adere pe suprafața hârtiei, trebuie să folosim o foaie cu mici striatii. Acestea contribuie la fixarea pastelului pe pagină, nu-l lasă să se întindă și dau mai multă consistență culorii. Pentru a ajuta culoarea să se fixeze pe hârtie, lucrarea poate fi protejată cu un spray special. Există mai multe nuanțe de hârtie pentru pastel – de la alb, la roșu, violet sau negru. Nuanța hârtiei poate influența rezultatul final.

HÂRTIE RUGOASĂ

Acest tip de hârtie este presat la rece. Are o textură granulată și este potrivit pentru desen, pastel și pictură în tempera. Se potrivește perfect redării panoramelor și peisajelor marine, iar aspectul său brut, caracteristic, conferă personalitate lucrării.

COLAJ

Colajul este o lucrare compusă din materiale diferite. Pentru colaje cât mai creative, se folosesc decupaje din ziare și reviste, în combinație cu materiale textile; se finisează cu tempera și pasteluri; sau, la scară mai mare, se integrează diverse obiecte și materiale de uz cotidian, găsite în casă sau pe stradă. Practic, se utilizează cu imaginație orice lucru care poate fi lipit pe o suprafață plană. Cândva, colajul era un joc de copii. Însă dadaistii și suprarealiștii secolului XX l-au reinventat, făcând din el un exponent de seamă al artei moderne.

CULORI COMPLEMENTARE

Artiștii lucrează adesea cu perechi de culori, numite opuse sau complementare. Prin efectul vizual pe care îl creează, roșul e opusul verdei, iar oranjul, opusul albastrului. Când sunt alăturate două culori complementare, acestea „reacționează”, creând un contrast puternic. Dacă încercăm să privim fix un obiect de culoare roșu-pal, timp de două minute, mutându-ne apoi privirea pe un perete alb, vom avea impresia că vedem o pată de culoare verde, complementara roșului; acesta este un efect optic comun. Același lucru se întâmplă și cu celelalte perechi de culori. Este important de reținut faptul că, din cauza agenților chimici din tempera, dacă amesteci două culori complementare, nu vei obține întotdeauna culoarea la care te-ai fi așteptat.

LUNGIME DE UNDĂ

Conform teoriilor științifice actuale, lumina circulă sub formă de unde, care pot avea diverse lungimi. Când unda cea mai amplă pe care o putem percepe ne atinge ochiul, ea stimulează centrul nervoși, făcându-ne să vedem culoarea roșie. Iar când ochiul nostru percepe unda cea mai scurtă, stimularea centrilor nervoși determină apariția culorii albastre. În același fel apar toate celelalte culori, determinate de lungimile de undă cuprinse între albastru și roșu. Oamenii de știință încă cercetează mecanismul exact al acestui proces.

NATURĂ MOARTĂ

Este un termen care se referă, în general, la o compoziție de obiecte, ce se deosebește de peisaj și portret. Naturile moarte sunt în mod obișnuit plasate în interior și reprezintă diferite obiecte de uz casnic sau de mobilier, flori sau fructe. Primul lucru pe care-l face, de regulă, artistul

este acela de a așeza obiectele pe masă (sau pe un alt suport), într-o ordine caracteristică. De exemplu, numeroase naturi moarte pictate de Cezanne, care au ca subiect fructele, au fost realizate în acest fel.

SFUMATO

Când două culori vin în contact, ele se amestecă și difuzează. Acest termen se referă, de obicei, la lucrările în acuarelă. Spre exemplu, Joseph Turner a fost un expert al acestei tehnici, folosind-o magistral în operele sale.

SPECTRU

Se știe că, dacă treci o rază luminoasă printr-o prismă, vei obține culorile curcubeului. Acest lucru se întâmplă pentru că ochii noștri percep lumina asemenea unui compus al celor șapte culori principale – care alcătuiesc spectrul cromatic – și al amestecurilor infinite dintre ele. În funcție de structura lor chimico-fizică, obiectele reflectă anumite secțiuni ale spectrului, în vreme ce pe altele le absorb. Când vedem, de exemplu, culoarea roșie, aceasta se întâmplă pentru că obiectul pe care îl privim reflectă doar roșul și absoarbe tot restul spectrului.

